

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Rzepinie
z dnia

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY RZEPIN
NA LATA 2021-2027

2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	14
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE.....	14
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	15
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ	15
4. ZASOBY MIESZKANIOWE	19
5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY	20
6. EDUKACJA I WYCHOWANIE	26
7. KULTURA, SPORT I REKREACJA	27
8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	29
9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	35
10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI.....	42
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	42
12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY	44
13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	56
14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”	59
15. ANALIZA SWOT.....	74
16. WNIOSKI Z DIAGNOZY	76
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	79
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	94
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	95
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	98

WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi służących na poziomie lokalnym realizacji polityki społecznej. Przedstawia koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji tej polityki, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzepin została przygotowana na lata 2021-2027. Powstała w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rzepinie w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, poza przedstawicielami sektora pomocy społecznej, przedstawiciele oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy miasta.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących

obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i Problem starzenia się, Zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Bezpieczeństwo publiczne; Pomoc społeczna i wsparcie rodziny oraz Aktywność obywatelska.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Istniejące obecnie ogromne zapotrzebowanie na myślenie i działanie strategiczne wymaga podkreślenia, że przygotowanie strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Za jego skuteczność odpowiedzialni są lokalni politycy, działacze, przedstawiciele instytucji gminnych współpracujący z administracją rządową i samorządową szczebla ponadgminnego, a także z przedstawicielami sektora prywatnego (tzw. „drugiego sektora”) oraz sektora pozarządowego (tzw. „trzeciego sektora”). Tylko bowiem skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzepin na lata 2021-2027 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzepin na lata 2021-2027 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030 (projekt),
- Strategia Rozwoju Gminy Rzepin na lata 2016-2022.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy

równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role

poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona

i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim

potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027.

Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskomisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli. Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa.

W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane **programy operacyjne** obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny

w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadaptowanie się do nowych warunków.

Projekt **Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030** jest dokumentem, który stanowi podstawę polityki społecznej województwa. Na podstawie diagnozy społecznej, sformułowano misję, cele polityki strategicznej, kierunki działania i zadania.

Do kierunków działań zaliczono: Zapewnienie seniorom aktywnego i różnorodnego funkcjonowania w środowiskach lokalnych, promowanie i wspieranie działań oraz projektów zapewniających seniorom realizację ich indywidualnych potrzeb, zapewnienie seniorom przyjaznej infrastruktury, wdrażanie i monitorowanie opracowywanych programów na rzecz seniorów, zapewnienie różnych form wsparcia i usług w miejscu zamieszkania osobom z niepełnosprawnościami, zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami przyjaznej infrastruktury architektonicznej oraz wzmocnienie działalności organizacji pozarządowych, budowanie systemu wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych, ograniczanie bezrobocia i alienacji społeczno-zawodowej wśród osób z niepełnosprawnościami, ograniczanie barier w dostępie do usług środowiskowych i specjalistów, budowanie kompleksowego systemu wsparcia i rehabilitacji, upowszechnianie „dobrych praktyk” wychodzenia z bezdomności, wspieranie rozwoju mieszkalnictwa dla osób będących w kryzysie bezdomności, oraz upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań w obszarze bezdomności.

Za ważne uznano także zapewnienie dzieciom i młodzieży ukierunkowanego wsparcia, promowanie pozytywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, świadome kształtowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, kształtowanie postaw życiowych wolnych od uzależnień oraz przemocy wobec dzieci i młodzieży, kompleksową pomoc w zakresie funkcjonowania lubuskich rodzin, w tym dla rodzin w kryzysie i rodzin zastępczych, zapewnienie lubuskim rodzinom szerokiej oferty

umożliwiającej realizację potrzeb i oczekiwań, wzmocnienie systemu adopcyjnego, organizację kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników systemu pomocy i integracji społecznej, promowanie i rozwijanie aktywności obywatelskiej, wspieranie współpracy podmiotów ekonomii społecznej z jednostkami samorządu terytorialnego w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego, rozwój usług społecznych i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej, wzmocnienie sieci współpracy w zakresie skutecznej reintegracji społeczno-zawodowej, podniesienie kwalifikacji i umiejętności pracowników, członków i kadry zarządzającej podmiotów ekonomii społecznej, wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw społecznych, kształtowanie pozytywnych postaw wobec sektora ekonomii społecznej oraz wsparcie funkcjonowania systemu zarządzania w nim.

Strategia Rozwoju Gminy Rzepin na lata 2016-2022 jest podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki rozwoju gminy.

Do celów operacyjnych istotnych z punktu widzenia niniejszego dokumentu zaliczono m.in.: kreowanie warunków na rzecz aktywności społecznej (współpraca z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i innymi aktywnymi podmiotami), wspieranie aktywnej integracji i pomocy społecznej mieszkańców gminy (zwiększanie efektywności działalności podmiotów ekonomii społecznej oraz budowa płaszczyzny współpracy i koordynacji działań w sferze społecznej), wprowadzenie rozwiązań wspierających podejmowane inicjatywy lokalnej, wspieranie działań dotyczących sportu, profilaktyki i ochrony zdrowia, dostosowanie do standardów krajowych i europejskich bazy technicznej i dydaktycznej obiektów oświatowych w gminie, specjalizację oferty szkolnictwa ponadpodstawowego, wsparcie oferty kształcenia zawodowego, stworzenie oferty edukacji i kultury dla mieszkańców w różnym wieku oraz rozwój kompetencji kadry oświaty niezbędnych w nowoczesnej edukacji.

Za ważne uznano również przygotowanie przestrzeni (organizacja i uzbrajanie terenów inwestycyjnych) pod aktywność gospodarczą (strefy obsługi ruchu tranzytowego przy A2 (Autoport) i aktywności gospodarczej ze zróżnicowaną ofertą dla małych i dużych przedsiębiorców – inkubator przedsiębiorczości), tworzenie łańcucha produkcyjnego lokalnej gospodarki, promocję gospodarczą gminy, wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, poprawę jakości wymiany informacji oraz wzmacnianie więzi pomiędzy gminą a przedsiębiorcami, wspieranie

strategicznych gałęzi wpływających na rozwój i rozpoznawalność gminy, rewitalizację społeczną Starego Miasta, opracowanie spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej i podejmowanie działań promocyjnych w tym zakresie, budowę nowych obiektów rekreacyjnych oraz rozbudowę infrastruktury turystycznej i sportowej.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Rzepin jest gminą miejsko-wiejską, położoną w województwie lubuskim, w powiecie słubickim, w polsko-niemieckiej strefie przygranicznej. W obrębie powiatu słubickiego sąsiaduje z gminami: Cybinka, Górzycza, Ośno Lubuskie i Słubice oraz Torzym (w powiecie sulęcińskim).

Gmina zajmuje powierzchnię 191,11 km², co stanowi 19,12% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi miasto Rzepin oraz 10 sołectw: Drzeńsko, Gajec, Kowalów, Lubiechnia Mała, Lubiechnia Wielka, Radów, Serbów, Starków, Staroścín, Sułów. Siedziba władz gminy znajduje się w Rzepinie.

Obszar gminy zlokalizowany jest w rejonie Pojezierza Lubuskiego. Przez miasto przepływa Ilanka, prawobrzeżny dopływ Odry a w okolicy znajdują się liczne jeziora polodowcowe. Na terenie gminy występują chronione obszary przyrody – Torfowiska Sułowskie w obszarze sieci Natura 2000 ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin i ptaków wodno-błotnych; także liczne pomniki przyrody – głównie zabytkowe drzewa oraz głaz narzutowy w okolicy wsi Gajec. Krajobraz gminy jest urozmaicony, występują duże deniwelacje w rzeźbie terenu, blisko połowę powierzchni gminy stanowią lasy tzw. Puszczy Rzepińskiej.

Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, świadczące o jej długiej historii i kulturze. Do najciekawszych zabytków w gminie zalicza się kościół parafialny obecnie pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa, wzniesiony około połowy XIII wieku w stylu późnoromańskim, przebudowany; dworek myśliwski – klasycystyczny, z XVIII wieku; ratusz miejski z 1833 roku; budynki Szkoły Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącego z początku XX wieku; budynek dworca kolejowego z XIX wieku; młyn wodny z początku XIX wieku; Pałacyk „Czekoladowa Willa” z początku XX wieku.

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Gminę Rzepin charakteryzuje bardzo korzystny zewnętrzny układ komunikacyjny. Przez jej teren przebiegają 2 drogi krajowe – autostrada A2 ze zjazdem do miasta oraz DK nr 92 łącząca Rzepin z Poznaniem i Warszawą, a także 3 drogi wojewódzkie – nr 134, nr 137 i nr 139. Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne. Łączna długość gminnych dróg publicznych wynosi 75,1 km, w tym utwardzonych 40,7 km.

Na terenie gminy krzyżują się linie kolejowe ruchu pasażerskiego i towarowego ze wschodu na zachód, Moskwa – Warszawa – Berlin i z północy na południe, Szczecin – Śląsk. Tutaj również znajduje się ostatnia stacja przeładunkowa na pograniczu zachodnim.

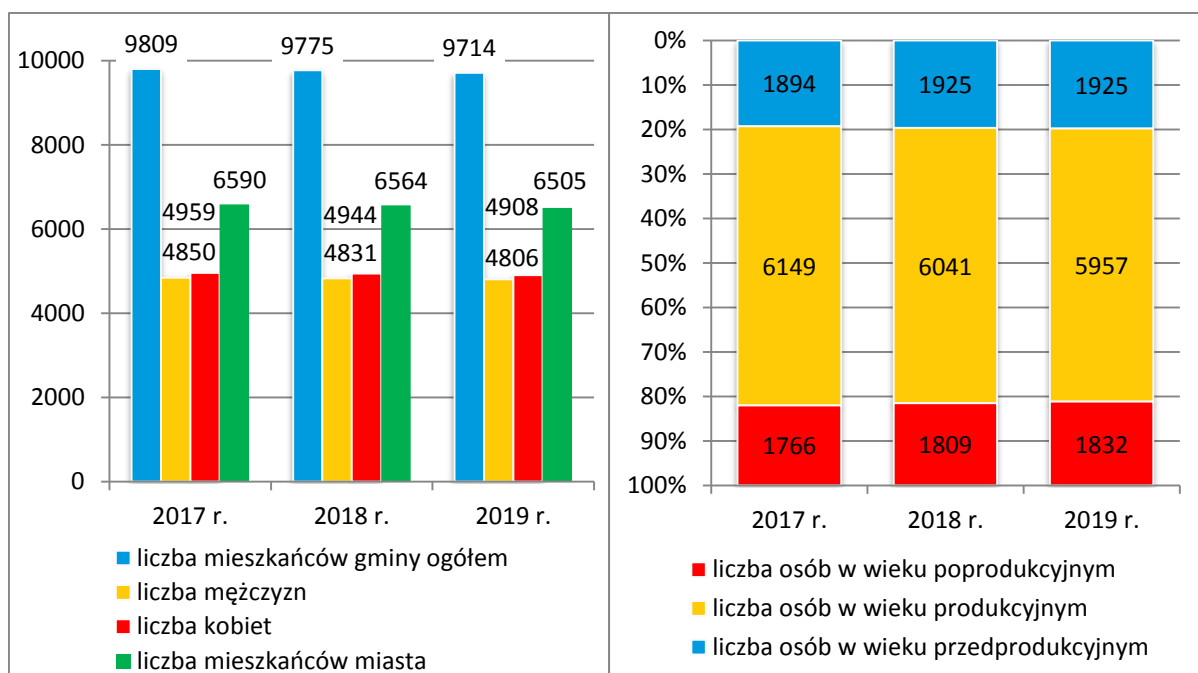
Rzepin położony jest w odległości 20 km od Słubic, 70 km od Gorzowa Wielkopolskiego, 80 km od Zielonej Góry, 120 km od Berlina i 150 km od Poznania.

Na terenie gminy funkcjonuje komunikacja publiczna i ocenia się, że mieszkańcy nie mają problemów w dostępie do niej.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba ludności gminy stale zmniejszała się (z 9.809 w 2017 r. do 9.714 w 2019 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety. W 2019 roku 33% ludności gminy zamieszkiwało tereny wiejskie.

W analizowanym okresie systematycznie spadała liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

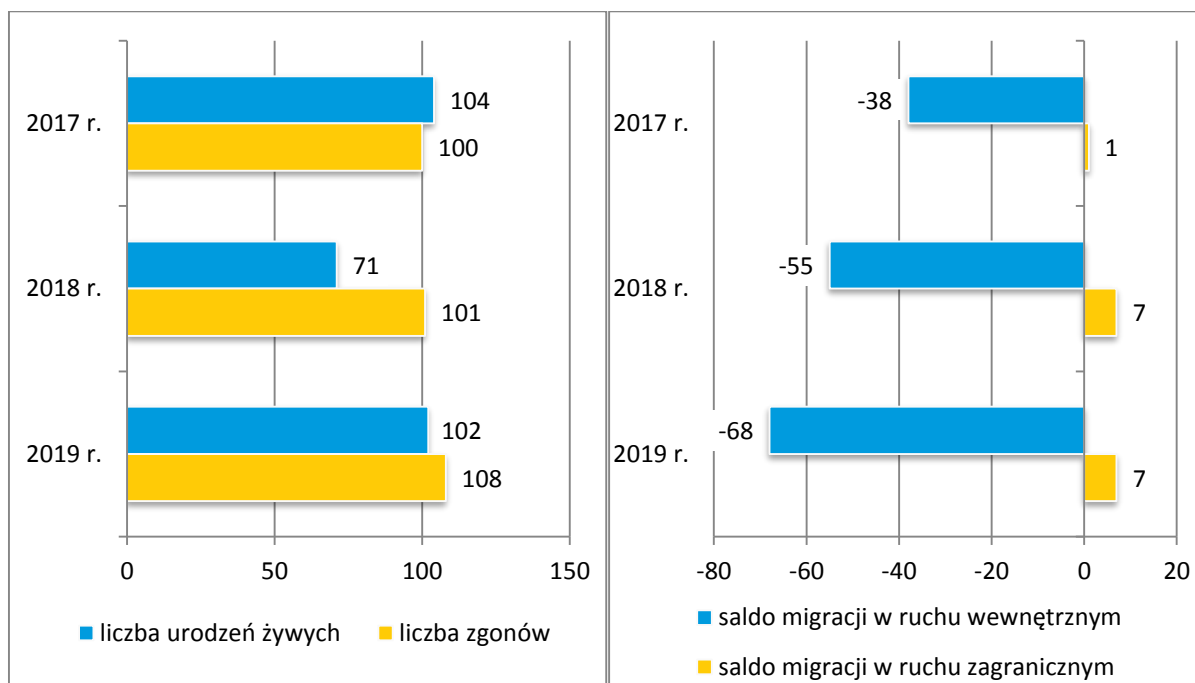
Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 roku przyrost naturalny w gminie był dodatni (+4), natomiast w latach 2018-2019 ujemny (odpowiednio -30 i -6). Z kolei saldo migracji, odbywającej się głównie w ruchu wewnętrznym, w analizowanym okresie było ujemne (-37 w 2017 r., -48 w 2018 r., -61 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Analizując sytuację demograficzną w gminie, należy zwrócić uwagę na systematycznie rosnący udział osób starszych w populacji gminy. W analizowanym okresie współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi zwiększał się z roku na rok (20,7 w 2017 r., 21,7 w 2018 r. i 22,4 w 2019 r.), podobnie jak odsetek osób w wieku 65+ wśród ogółu mieszkańców gminy (14,4 w 2017 r., 15 w 2018 r., 15,4 w 2019 r.) Na tej podstawie przypuszczać należy, że w niedługim czasie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 roku będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilali osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 roku znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu

urodzeń. Szacuje się, że w 2040 roku osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2020-2025 będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

Do największych problemów dotyczących starszych mieszkańców gminy Rzepin zalicza się m.in. utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów – geriatry, diabetologa, kardiologa, a także usług rehabilitacyjnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie wspiera seniorów poprzez m.in. usługi opiekuńcze, pomoc finansową oraz rzeczową w postaci posiłków, ułatwianie dostępu do placówek wsparcia i kierowanie do domów pomocy społecznej. Seniorzy z gminy mają możliwość udziału w licznych przedsięwzięciach kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, m.in. w organizowanych przez gminę i działające w niej organizacje imprezach okolicznościowych i integracyjnych.

Należy dodać, że w 2020 roku utworzono w gminie Klub Senior+, dający możliwość integracji, aktywizacji, wsparcia i zagospodarowania czasu wolnego. Na terenie gminy działają także inne podmioty świadczące i mogące, w razie potrzeby, świadczyć wsparcie seniorom. Są to m.in. Stowarzyszenie Seniorów Rzepińskich i Parafialny Zespół Caritas w Rzepinie przy Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

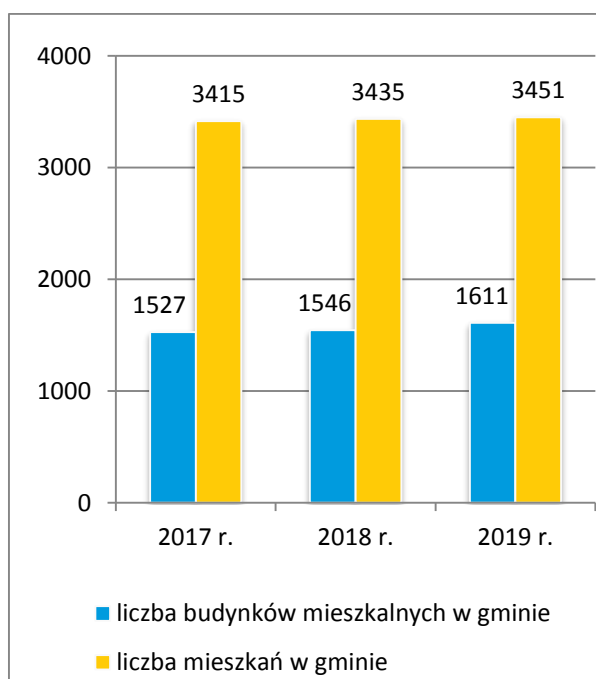
4. ZASOBY MIESZKANIOWE

Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba mieszkań w gminie zwiększała się z roku na rok (z 3.415 w 2017 r. do 3.451 w 2019 r.). Z kolei z danych Urzędu Miejskiego w Rzepinie wynika, że w latach 2017-2020 liczba mieszkań pozostających w zasobach gminy zmniejszyła się (z 237 w 2017 r. do 215 w 2020 r.). Liczba mieszkań socjalnych pozostawała natomiast na zbliżonym poziomie (po 40 w latach 2017-2018, 39 w 2019 r., 38 w 2020 r.).

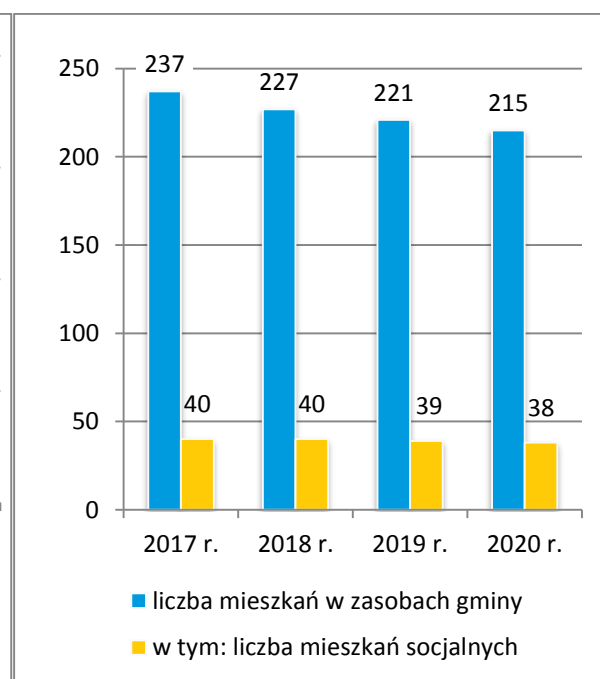
W latach 2017-2019 liczba wniosków od osób oczekujących na mieszkanie komunalne z zasobów gminy wyniosła odpowiednio 14, 10 i 12, natomiast na przydział mieszkania socjalnego oczekiwało: 15 osób w 2017 roku, 7 osób w 2018 roku 10 osób w 2019 roku. Należy dodać, że w 2018 roku wydano 2 wyroki eksmisyjne bez wskazania lokalu zastępczego.

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2017-2019

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2020

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny i Urząd Miejski w Rzepinie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2019 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 99,3% mieszkań w mieście oraz 98,8% na obszarze wiejskim gminy, łazienkę posiadało 96% mieszkań w mieście oraz 93,9% na wsiach, a centralne ogrzewanie 80,1% mieszkań w mieście oraz 72,4% na wsiach. Na terenie gminy jest także sieć gazowa – korzystało z niej 32,1% mieszkańców miasta i 8,7% mieszkańców wsi.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2020

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	25	20	22	25
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	35.977	30.108	48.039	50.005
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	1	2	1	2
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	101	139	126	248

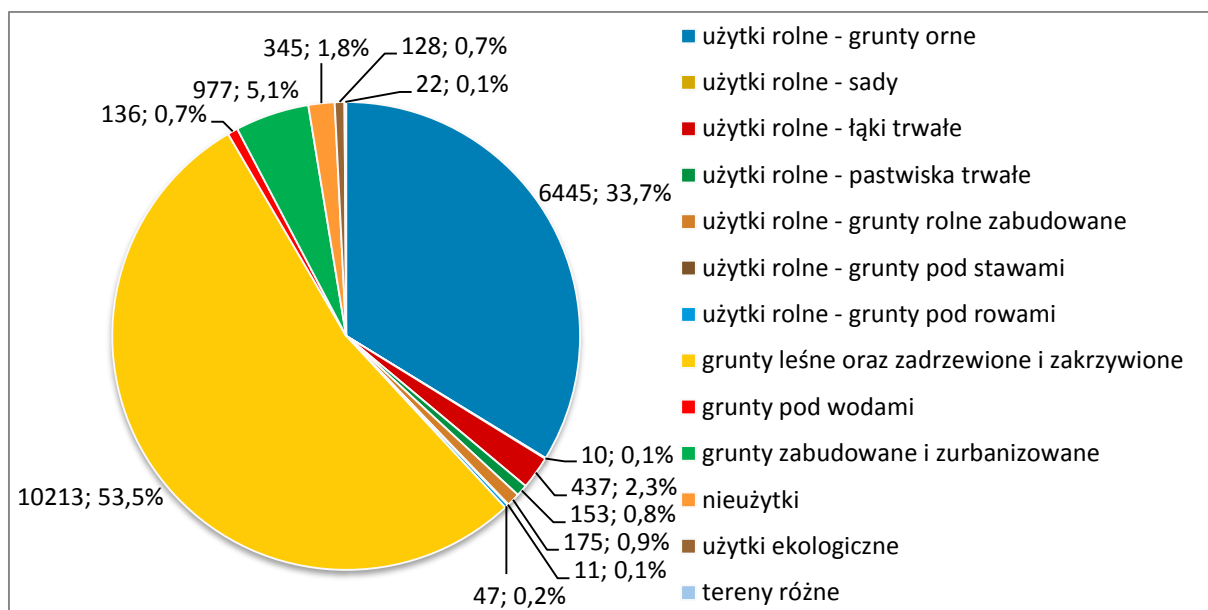
Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Do głównych funkcji gminy Rzepin pod względem przeznaczenia i użytkowania terenów należą rolnictwo i leśnictwo, natomiast wiodące funkcje gospodarcze wynikają z przygranicznego położenia gminy i są nimi: transport, składowanie, łączność i usługi. Liczącą się dziedziną jest także obsługa ruchu turystycznego.

W strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują 38,1%, w tym grunty orne 33,7%. Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 53,5% powierzchni gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

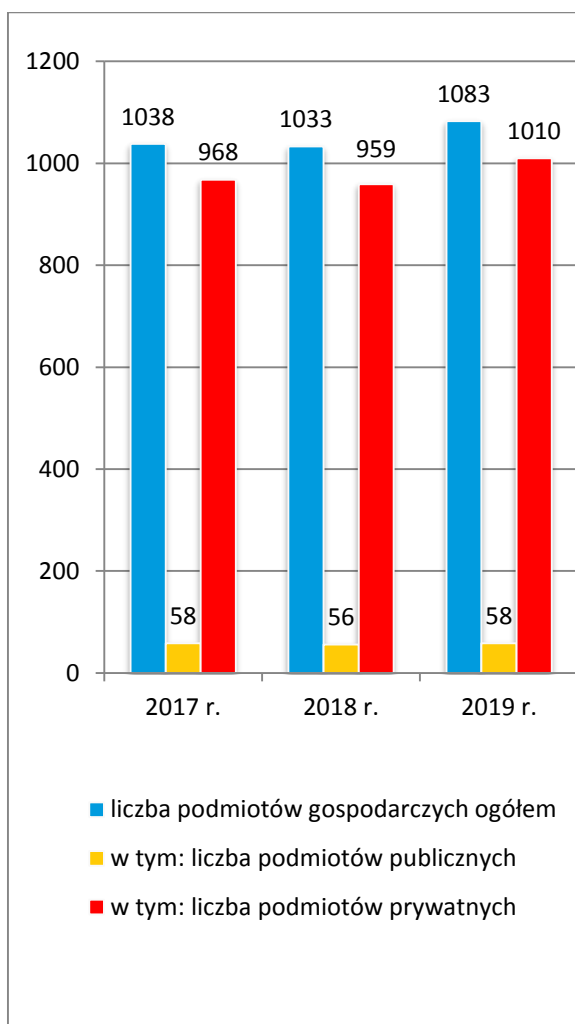
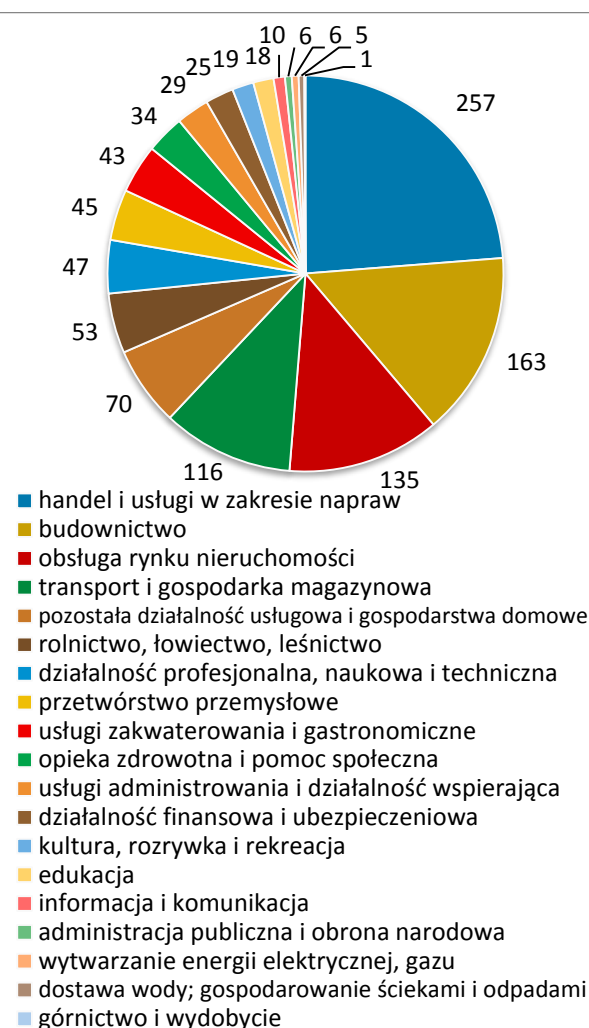

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W 2019 roku liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie była wyższa niż w latach 2017-2018 (1.038 w 2017 r., 1.033 w 2018 r., 1.085 w 2019 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (968 w 2017 r., 959 w 2018 r., 1.010 w 2019 r.).

W 2019 roku dominującymi rodzajami działalności gospodarczej prowadzonej w gminie były handel i usługi w zakresie napraw (257 podmiotów), budownictwo (163), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (135) oraz transport i gospodarka magazynowa (116).

Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019**Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku**

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

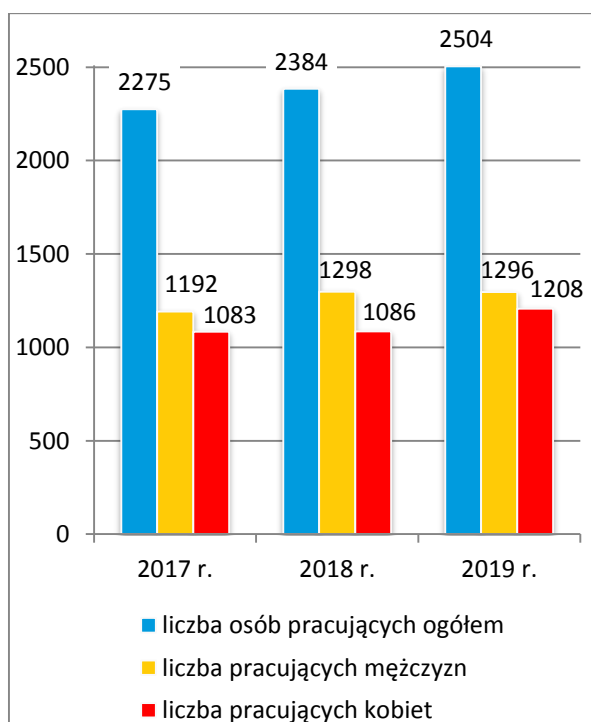
Do największych pracodawców w gminie należą: Latteria-Tinis Sp. z o.o., zajmująca się przetwórstwem mleka i wyrobem serów, fabryka mebli tapicerowanych i skórzanych – Steinpol Central Services Sp. z o.o., Schell Industries Polska Sp. z o.o. – producent mebli medycznych; firma transportowa Eljot Sp. z o.o. oraz delegatura Lubuskiego Urzędu Celno-Skarbowego. Ocenia się, że liczba miejsc pracy w gminie nie jest wystarczająca. Szacuje się, że 20% mieszkańców gminy pracuje poza jej terenem. Mieszkańcy najczęściej szukają zatrudnienia w strefie przemysłowej w Słubicach oraz w Niemczech.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Rzepin stale zwiększała się (z 2.275 w 2017 r. do 2.504 w 2019 r.; liczba osób pracujących na 1.000 mieszkańców wyniosła odpowiednio 232, 244 i 258). W analizowanym okresie wahanom ulegała natomiast liczba osób bezrobotnych w gminie (102 w 2017 r., 67 w 2018 r., 84 w 2019 r.). Wśród osób pozostających bez pracy w latach 2017-2018 większość stanowili mężczyźni (58 w 2017 r., 35 w 2018 r.) natomiast w 2019 roku kobiety (41).

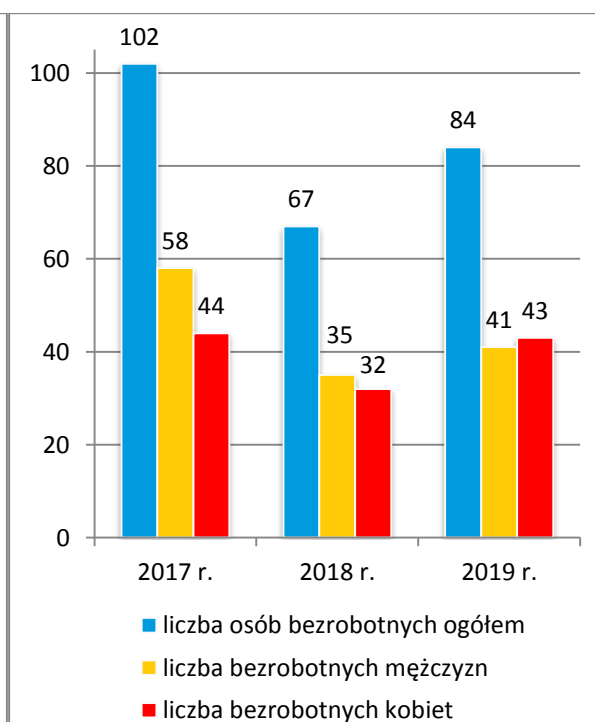
W 2019 roku udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym był niewielki i niższy niż w 2017 roku, lecz wyższy niż w 2018 roku (1,7% w 2017 r., 1,1% w 2018 r., 1,4% w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019*

Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019

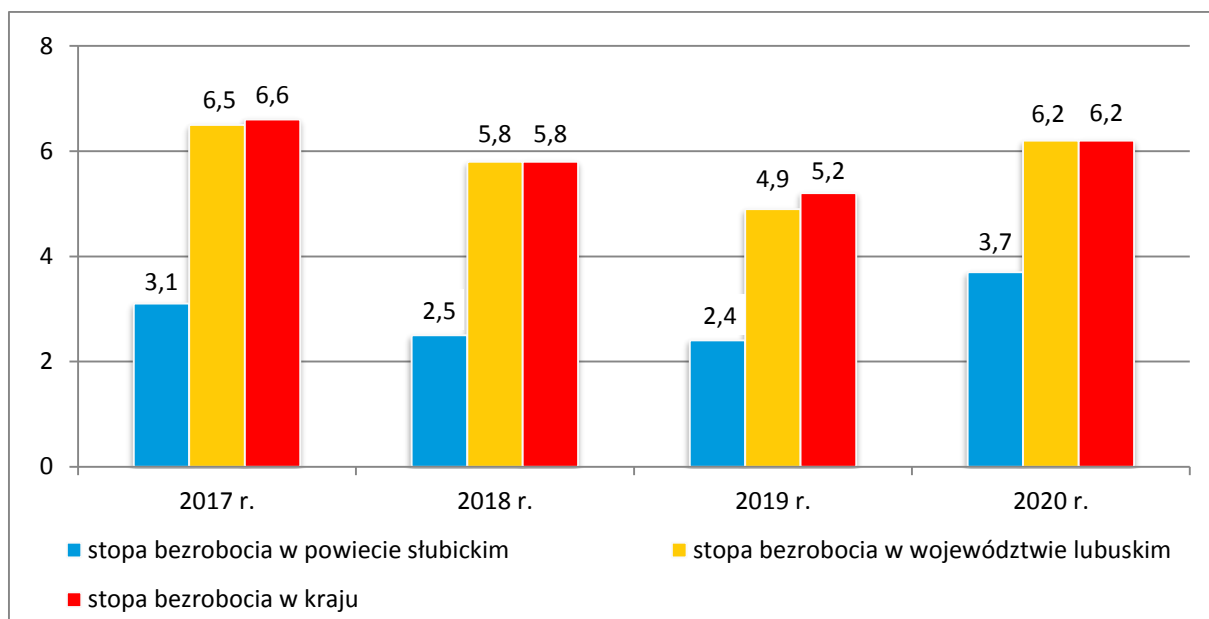

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

W latach 2017-2019 stopa bezrobocia w powiecie słubickim była znacznie niższa niż w województwie lubuskim i w kraju. Warto zauważyć, że rok 2020 przyniósł zwiększenie stopy bezrobocia zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie słubickim, w województwie lubuskim i w kraju w latach 2017-2020 (w %)

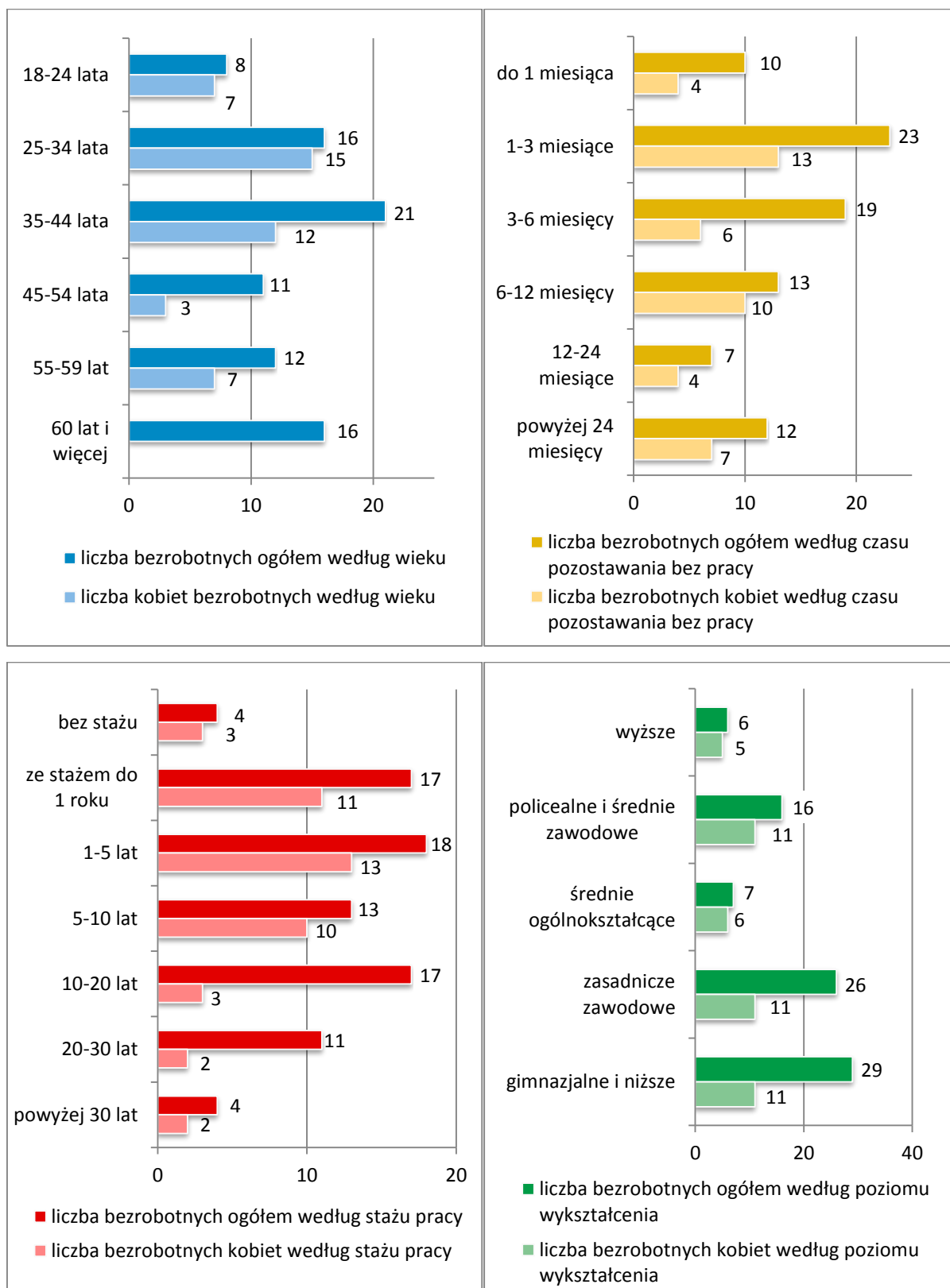
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2019 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata (21 osób, w tym 12 kobiet), osoby pozostające bez zatrudnienia 1-3 miesiące (23 osoby, w tym 13 kobiet), osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat (18 osób, w tym 13 kobiet), a także osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (29 osób, w tym 11 kobiet).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach.

6. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Rzepin funkcjonują 2 szkoły podstawowe oraz 3 przedszkola (w tym 1 niepubliczne). Młodzież z gminy może kontynuować na jej terenie naukę w szkołach ponadpodstawowych: w liceum oraz technikum. W gminie działa także samorządowy żłobek.

Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3. funkcjonujących w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kowalowie z oddziałami przedszkolnymi Zespół Szkół w Rzepinie	ul. Rzepińska 10, 69-110 Rzepin
2.	Szkoła Podstawowa nr 1 z oddziałami integracyjnymi w tym: im. H. Sienkiewicza Liceum Ogólnokształcące im. St. Staszica	ul. Wojska Polskiego 30, 69-110 Rzepin
3.	Przedszkole Samorządowe „Jarzębinka” w Rzepinie	ul. Orzeszkowej 37, 69-110 Rzepin
4.	Przedszkole Nr 2 w Rzepinie	ul. Kościuszki 53, 69-110 Rzepin
5.	Prywatne Przedszkole „Euregio” w Rzepinie	ul. Słubicka 27, 69-110 Rzepin
6.	Technikum Leśne w Staroście im. prof. Jana Miklaszewskiego	Staroście 34, 69-110 Rzepin
7.	Żłobek Samorządowy w Rzepinie	ul. Orzeszkowej 37, 69-110 Rzepin

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

W roku szkolnym 2019/2020 do szkół podstawowych na terenie gminy uczęszczało 807 uczniów, a do przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi łącznie 359 dzieci. W szkołach ponadpodstawowych uczyło się 374 uczniów w liceum i 246 uczniów w technikum. W placówkach oświatowych pracowało 184 nauczycieli (w tym 28 w przedszkolach). Żłobek gminny dysponował 30 miejscami dla najmłodszych dzieci, nad którymi pieczę sprawowało 4 opiekunów.

Placówki oświatowe w gminie wyposażone są w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego. Szkoły organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań – tematyczne, artystyczne i sportowe, uczestniczą w projektach

i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze. Placówki oświatowe prowadzą także lekcje na temat uzależnień i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych i korekcyjno-kompensacyjnych.

7. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną w gminie Rzepin są Miejski Dom Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Rzepinie.

Dom Kultury rozbudza i zaspokaja zainteresowania i potrzeby kulturalne mieszkańców gminy, tworzy warunki dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, kształtuje wzory aktywnego uczestniczenia w kulturze, kontynuuje i tworzy tradycje kulturalne miasta, gminy i regionu. Placówka organizuje imprezy artystyczne i rozrywkowe, spektakle, koncerty i konkursy, prowadzi różnorodne formy edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę, a także kino. W strukturach Domu Kultury działa 7 świetlic wiejskich: w Drzeńsku, Gajcu, Kowalowie, Radowie, Serbowie, Starkowie i Sułowie; odbywają się w nich głównie zajęcia dla dzieci, ale także imprezy okolicznościowe i integracyjne dla mieszkańców.

Miejska Biblioteka Publiczna służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych i czytelniczych mieszkańców gminy oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Do jej zadań należy w szczególności gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów na miejscu i wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. Biblioteka posiada 2 filie – w Kowalowie i Lubiechni Wielkiej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku księgozbiór biblioteki liczył 34.524 woluminy, liczba czytelników wyniosła 1.019, a liczba wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz – 14.761 woluminów. Placówka umożliwia czytelnikom korzystanie z komputerów z dostępem do sieci Internet; na jej wyposażeniu jest 6 komputerów, w tym 2 podłączone do sieci Internet i dostępne dla czytelników.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Miejski Dom Kultury w Rzepinie	ul. Słubicka 3, 69-110 Rzepin
	Miejska Biblioteka Publiczna w Rzepinie	ul. Słubicka 3, 69-110 Rzepin
2.	Filia w Kowalowie	Kowalów, ul. Rzepińska 10, 69-110 Rzepin
w tym:	Filia w Lubiechni Wielkiej	Lubiechnia Wielka, 69-110 Rzepin

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą również Koła Gospodyń Wiejskich.

Działalność sportową na terenie gminy Rzepin prowadzą miejskie oraz działające przy placówkach oświatowych szkolne kluby sportowe, a także stowarzyszenia kultury fizycznej, które propagują ideę aktywnego wypoczynku. Swoim zakresem obejmują sekcje: piłki nożnej, piłki ręcznej, piłki siatkowej, koszykówki, lekkoatletyki, brydża sportowego oraz sportów siłowych.

Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	położenie obiektu
1.	Miejski Stadion Sportowy w Rzepinie	69-110 Rzepin, ul. Poznańska
2.	Hala widowiskowo-sportowa w Rzepinie	69-110 Rzepin, ul. Woj. Polskiego
3.	Hala widowiskowo-sportowa w Kowalowie	Kowalów, ul. Rzepińska, 69-110 Rzepin
4.	Kompleks boisk sportowych „Orlik” z kortem tenisowym w Rzepinie	69-110 Rzepin, ul. Woj. Polskiego
5.	Boisko sportowe w Rzepinie	69-110 Rzepin, ul. Lipowa
6.	Boisko sportowe w Drzeńsku	Drzeńsko, 69-110 Rzepin
7.	Boisko sportowe w Kowalowie	Kowalów, ul. Rzepińska, 69-110 Rzepin
8.	Boisko sportowe w Lubiechni Wielkiej	Lubiechnia Wielka, , 69-110 Rzepin
9.	Boisko sportowe w Radowie	Radów, 69-110 Rzepin
10.	Place zabaw	Gmina Rzepin – kilkanaście obiektów

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

Gmina Rzepin posiada różnorodny kalendarz imprez kulturalnych, rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych. Do ważniejszych imprez organizowanych na jej terenie należą: Dożynki Gminne – Polsko-Niemieckie Święto Dziękczynienia, Dni Puszczy Rzepińskiej, Festyn Rodzinny, Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W gminie organizowane są również imprezy patriotyczne, jak obchody święta Odzyskania Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja, i okolicznościowe, jak spotkania wigilijne, Mikołajki, Dzień Dziecka, Dzień Kobiet. Wśród imprez sportowo-rekreacyjnych wymienić należy m.in. Rzepińską Pętlę – biegi uliczne organizowane w ramach obchodów Święta Konstytucji 3 Maja, Mini Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Przedszkolaków, wojewódzki finał Lubuskiej Olimpiady Młodzieżowej, turniej piłki siatkowej o Puchar Burmistrza Rzepina i Bieg Św. Huberta.

Gmina Rzepin posiada zasoby przyrodnicze i kulturowe, które przesądzają o jej turystycznej atrakcyjności. Ponad połowę terenu gminy pokrywają lasy tzw. Puszczy Rzepińskiej; znajdują się liczne zbiorniki wodne, m.in. Jezioro Długie, pomniki przyrody, trasy rowerowe i ścieżki edukacyjne.

Na terenie gminy jest dobrze rozwinięta baza noclegowo-gastronomiczna, strzeżone kąpielisko, stawy hodowlane a na rzece organizowane są spływy kajakowe. Przez gminę wiedzie Szlak Świętego Jakuba i Szlak Romański. Na jej terenie zachowało się wiele zabytkowych obiektów, głównie sakralnych – do najatrakcyjniejszych należą kamienne kościoły w Rzepinie, Kowalowie, Drzeńsku i Radowie.

8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Rzepin funkcjonują 3 zakłady opieki zdrowotnej, Zespół Ratownictwa Medycznego oraz działają 2 apteki i 1 punkt apteczny. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Zespołu Lekarza Rodzinnego „Atis”, S. Śliwiński, B. Zborowski Spółka partnerska w Rzepinie	ul Dworcowa 63, 69-110 Rzepin
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LEX-MED” Spółka z o.o. w Kowalowie	Kowalów, ul. Radowska 24, 69-110 Rzepin
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Prof. Zbigniewa Religi w Słubicach Sp. z o.o. – Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Dział Fizjoterapii w Rzepinie	ul. Słubicka 4, 69-110 Rzepin, ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
4.	Zespół Ratownictwa Medycznego – Podstawowy „P” w Rzepinie	ul. Słubicka 4, 69-110 Rzepin
5.	Apteka „Panaceum”, M. Brzeźniak, D. Wysocka-Golińska, Spółka jawna w Rzepinie	ul. Chrobrego 29, 69-110 Rzepin
6.	Apteka „Galenika” w Rzepinie	ul. Słubicka 1a, 69-110 Rzepin
7.	Punkt apteczny w Kowalowie	Kowalów, ul. Radowska 24, 69-110 Rzepin

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była niższa niż w latach 2017-2018 (41.933 w 2017 r., 41.834 w 2018 r., 38.176 w 2019 r.), podobnie jak liczba porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (43.098 w 2017 r., 42.890 w 2018 r., 38.688 w 2019 r.).

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarstwa dla mieszkańców gminy realizuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Prof. Zbigniewa Religi w Słubicach Sp. z o.o. (ul. Nadodrzańska 6, 69-100 Słubice), który na terenie gminy Rzepin posiada Przychodnię Lekarza Rodzinnego oraz Dział fizjoterapii, wykonujący następujące zabiegi: kinezyterapia, elektroterapia, termoterapia, laseroterapia punktowa, ultrasonoterapia, magnetoterapia, światłolecznictwo, hydroterapia, masaż leczniczy, kinezytaping, ćwiczenia indywidualne dzieci i ćwiczenia grupowe (gimnastyka korekcyjna).

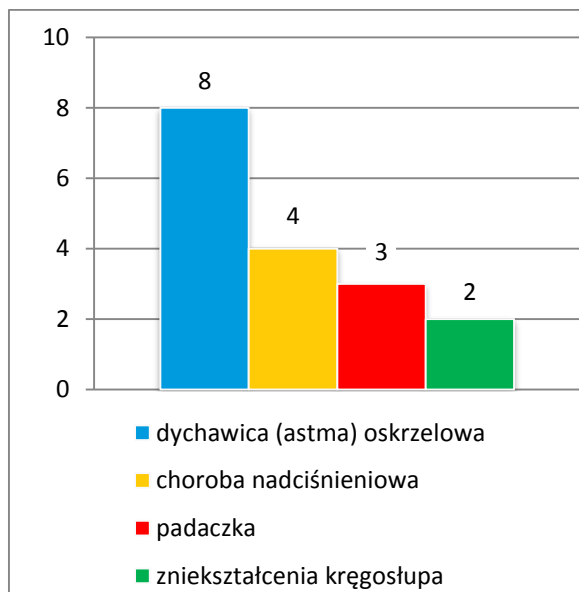
Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarczają dane przekazane przez działającą w Rzepinie Przychodnię Lekarza Rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Szpitala im. Prof. Zbigniewa Religi w Słubicach Sp. z o.o. Wynika z nich, że w 2019 roku z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej

pozostawało 22 dzieci i młodzieży oraz 1.550 osób dorosłych. Najczęściej stwierdzanymi u osób w wieku przedprodukcyjnym schorzeniami były: dychawica (astma) oskrzelowa (8 osób), choroba nadciśnieniowa (4), padaczka (3) oraz zniekształcenia kręgosłupa (2). Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (717 osób), choroby układu krążenia (661), przewlekłe choroby układu trawiennego (214), cukrzycę (144), choroby obwodowego układu nerwowego (135) i przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (81).

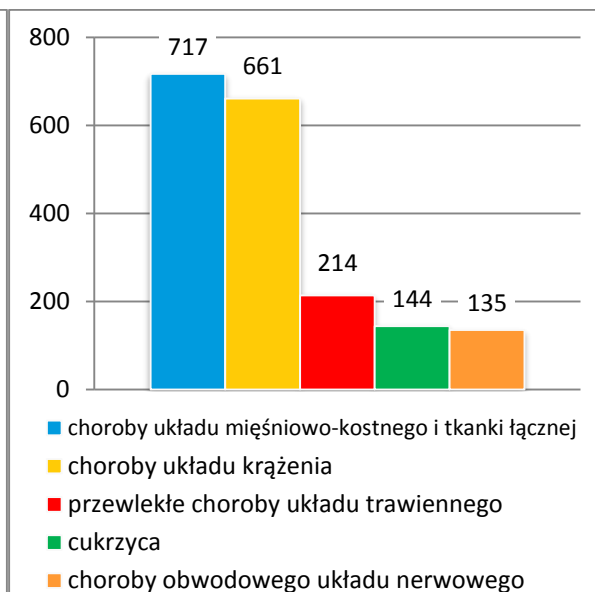
Na koniec 2019 roku łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówce wynosiła 5.681, w tym 1.198 dzieci i 4.483 osoby dorosłe.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2019 roku

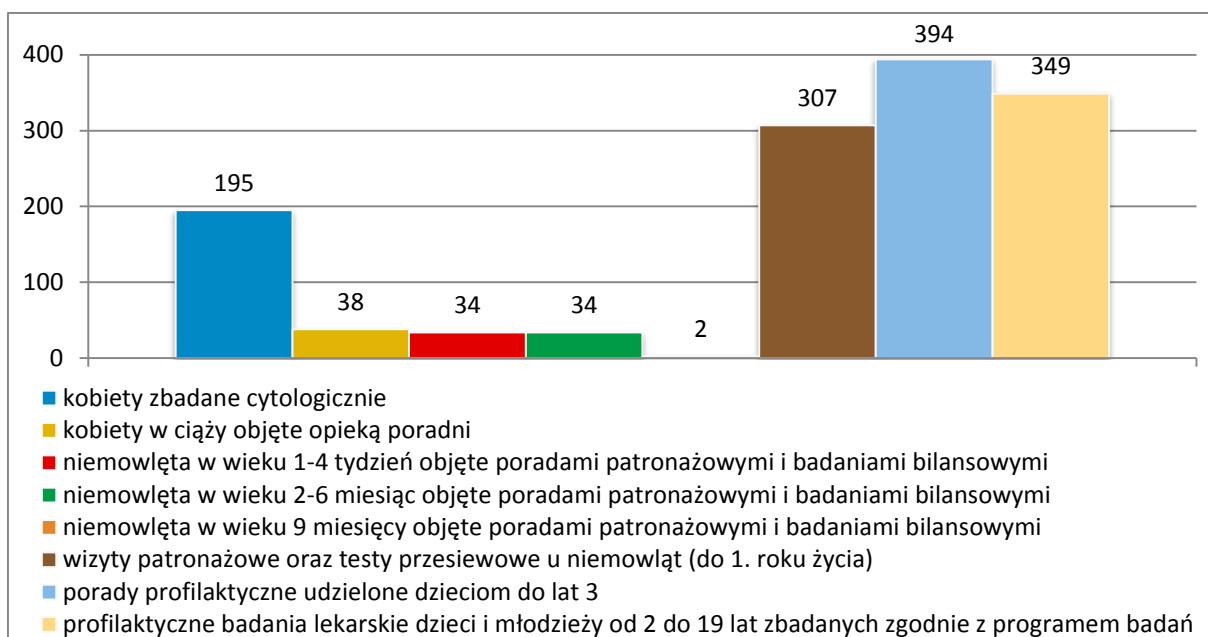

Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2019 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Prof. Zbigniewa Religi w Słubicach Sp. z o.o. – Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Rzepinie.

W 2019 roku Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Prof. Zbigniewa Religi w Słubicach Sp. z o.o. – Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Rzepinie sprawował także opiekę profilaktyczną nad matką i dzieckiem. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 19. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2019 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Prof. Zbigniewa Religi w Słubicach Sp. z o.o. – Przychodnia Lekarza Rodzinnego w Rzepinie.

W 2019 zbadano cytologicznie 195 kobiet, a opieką poradni objęto 38 kobiet w ciąży, którym udzielono 107 porad. Poradom patronażowym i badaniom bilansowym (w tym przesiewowym) poddano 34 niemowlęta od 1 do 4 tygodnia życia, 34 niemowlęta od 2 do 6 miesiąca oraz 2 niemowląt w wieku 9 miesięcy. Liczba wizyt patronażowych pielęgniarek i testów przesiewowych u niemowląt do 1. roku życia wyniosła 307. Z porad profilaktycznych korzystały również dzieci do lat 3 (udzielono 394 takie porady), natomiast profilaktycznym badaniom lekarskim poddano 349 dzieci i młodzieży w wieku od 2 do 19 lat.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

Mimo upływu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki

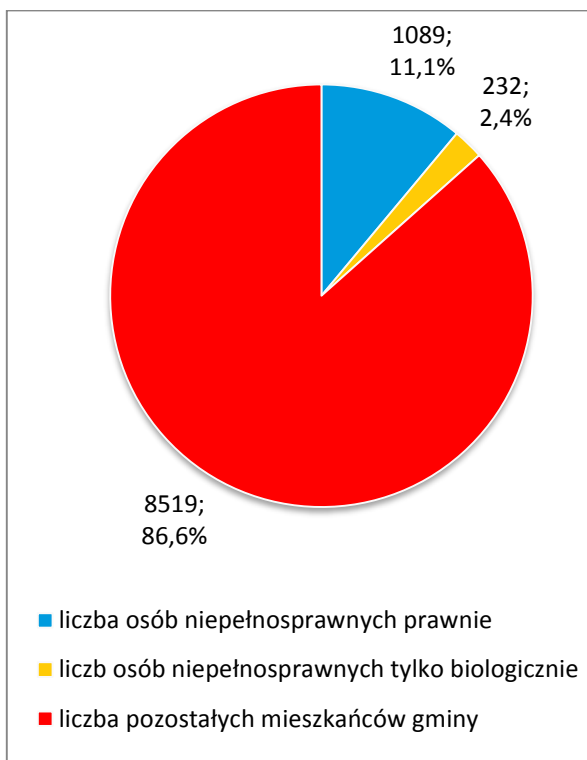

ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

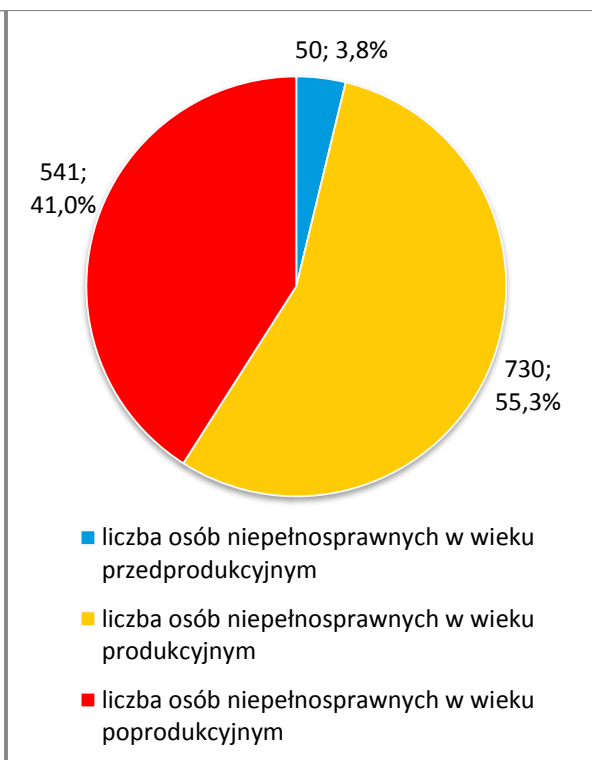
W 2002 roku w gminie Rzepin mieszkali 1.321 osób niepełnosprawnych, w tym 620 mężczyzn i 701 kobiet. Wśród nich większość stanowiły osoby niepełnosprawne prawnie (1.089 osób), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 232 osób.

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 13,4%, a w ich strukturze wiekowej dominowały osoby w wieku produkcyjnym (730 osób) i poprodukcyjnym (541 osób). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 21. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

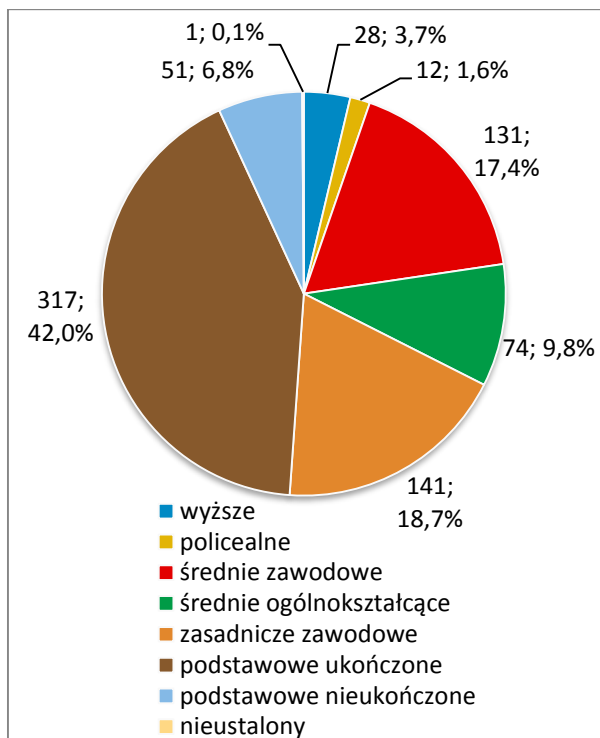

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 12,1% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób w wieku poprodukcyjnym, wynosił on bowiem 44,7%.

Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej.

Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

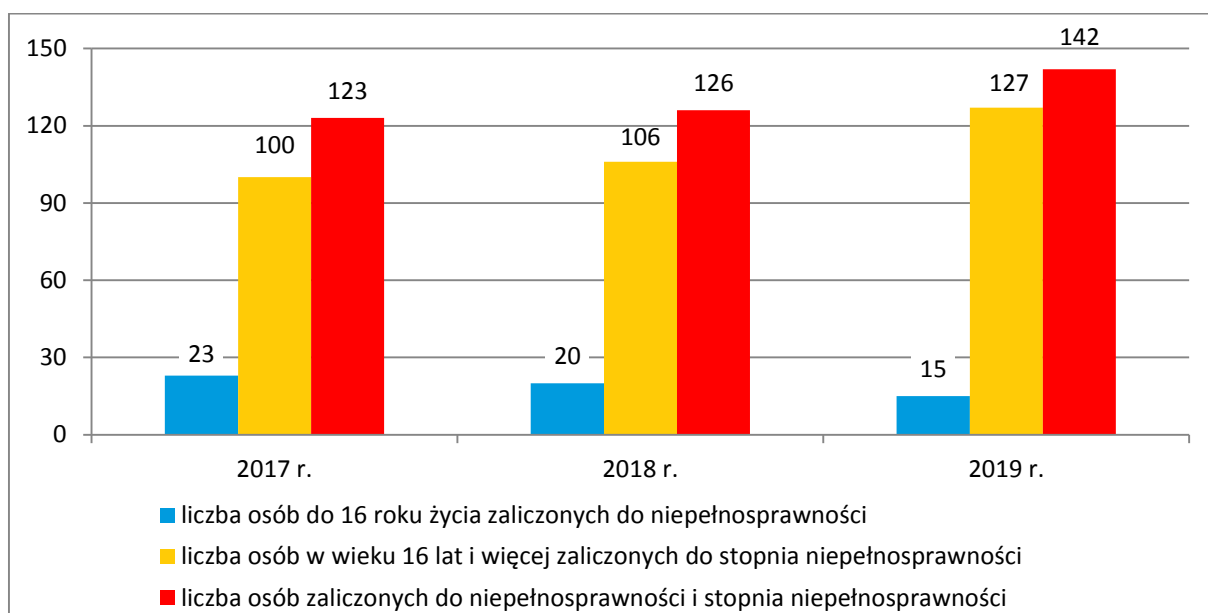
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (317 osób). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej,

z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (1.141 osób).

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Rzepin zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Słubicach. Według jego danych, w latach 2017-2019 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) zmniejszała się z roku na rok (z 23 w 2017 r. do 15 w 2019 r.), a liczba wydanych w 2019 roku orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia) stale rosła (ze 100 w 2017 r. do 127 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Słubicach do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Słubicach.

9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywiają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych

i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

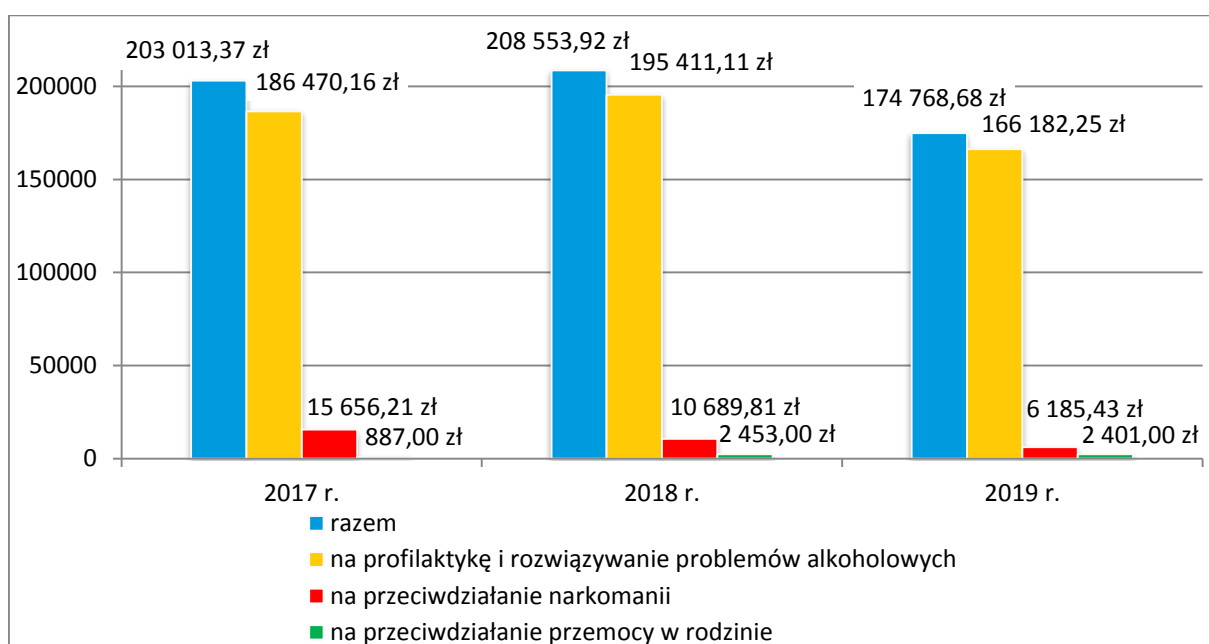
Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania

narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Rzepin w latach 2017-2019.

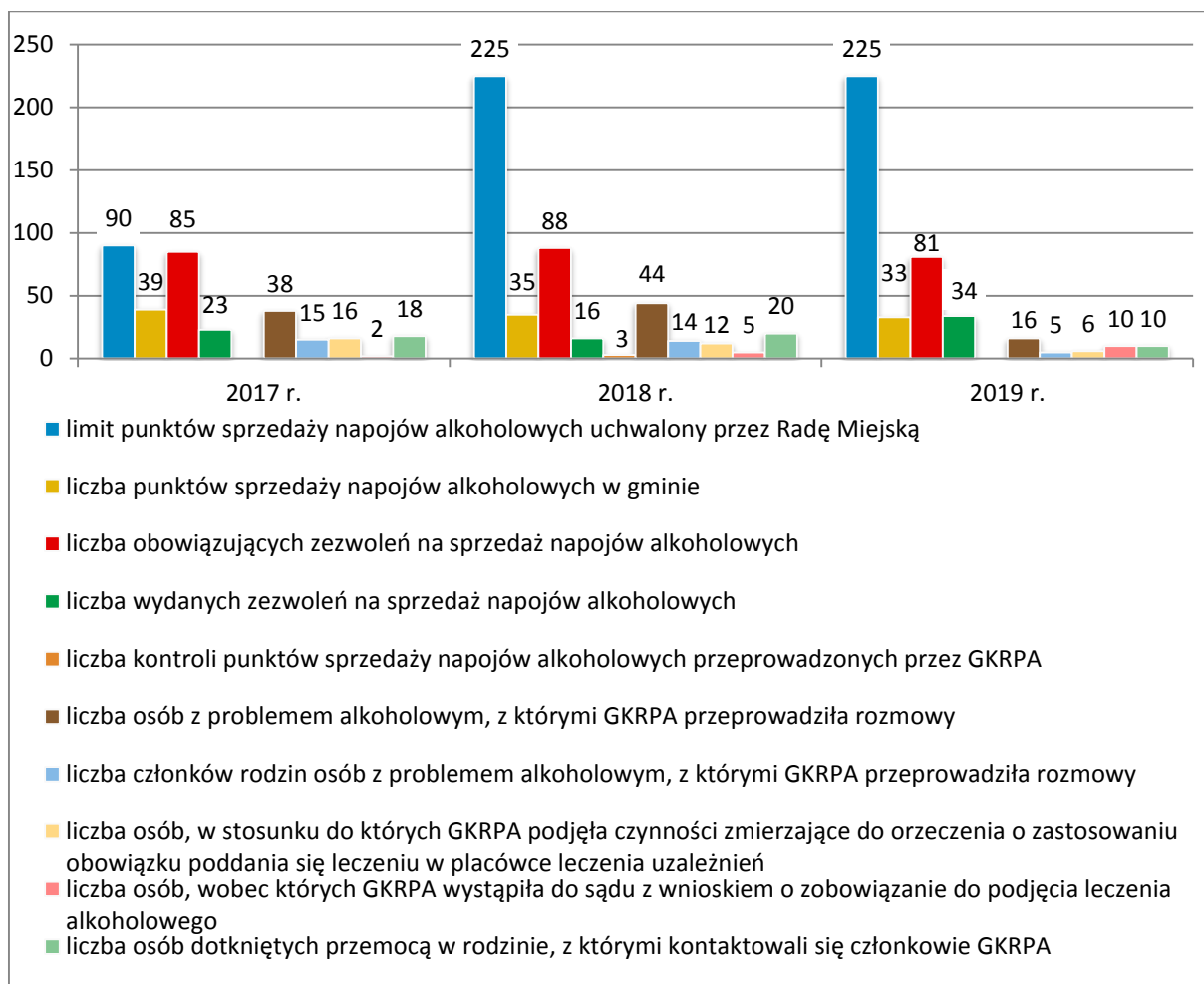
Wykres 25. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

W 2019 roku wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie była niższa niż w latach 2017-2018 (203,013,37 zł w 2017 r., 208.553,92 zł w 2018 r., 174.768,68 zł w 2019 r.).

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Rzepin, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz integracją społeczną osób uzależnionych. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 26. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2017-2019

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

W 2019 roku uchwalony przez Radę Gminy limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był ponad dwukrotnie wyższy niż w latach 2017-2018 (90 w 2017 r., po 225 w latach 2018-2019), a liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie zmniejszała się z roku na rok (z 39 w 2017 r. do 33 w 2019 r.). W 2019 roku liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była niższa niż w latach 2017-2018 (85 w 2017 r., 88 w 2018 r., 81 w 2019 r.), a liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych większa (23 w 2017 r., 16 w 2018 r., 34 w 2019 r.).

W 2019 roku liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, była niższa niż w latach 2017-2018 (38 w 2017 r., 44 w 2018 r., 16 w 2019 r.), podobnie jak liczba członków ich rodzin (15 w 2017 r., 14 w 2018 r., 5 w 2019 r.).

W latach 2017-2019 GKRPA podejmowała również czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (w stosunku do 16 osób w 2017 r., 12 osób w 2018 r., 6 osób w 2019 r.) oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (wobec 2 osób w 2017 r., 5 osób w 2018 r., 10 osób w 2019 r.).

W latach 2017-2019 członkowie GKRPA kontaktowali się z odpowiednio 6, 8 i 3 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, odpowiednio 8, 12 i 5 sprawcami przemocy w rodzinie, a w 2017 i 2019 roku z odpowiednio 4 i 2 świadkami przemocy w rodzinie.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy odgrywają: w Rzepinie – Pełnomocnik Burmistrza Rzepina ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Grupy AA „Grzegorz” i „Droga”, Klub Abstynenta „Droga”, Świetlica socjoterapeutyczna i Komisariat Policji, w Słubicach – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień „Źródło”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Komenda Powiatowa Policji, a w Kamieniu Wielkim – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzepinie	ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
Pełnomocnik Burmistrza Rzepina ds. rozwiązywania problemów alkoholowych	ul. Plac Ratuszowy 1, 69-110 Rzepin
Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych w Rzepinie	ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie	ul. Plac Ratuszowy 1, 69-110 Rzepin
Zespół Interdyscyplinarny na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	ul. Plac Ratuszowy 1, 69-110 Rzepin

Grupa AA „Grzegorz” w Rzepinie	ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
Grupa AA „Droga” w Rzepinie	ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
Klub Abstynenta „Droga” w Rzepinie	ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
Świetlica socjoterapeutyczna w Rzepinie	ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin
Komisariat Policji w Rzepinie	ul. Dworcowa 26, 69-110 Rzepin
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Terapii Uzależnień „Źródło” w Słubicach	ul. Nadodrzańska 6, 69-100 Słubice
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach	ul. Sienkiewicza 28, 69-100 Słubice
Komenda Powiatowa Policji w Słubicach	ul. Kazimierza Wielkiego 1, 69-100 Słubice
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kamieniu Wielkim	ul. Stawna 40, 66-460 Kamień Wielki

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

W Punkcie Konsultacyjnym w Rzepinie usługi świadczy 2 specjalistów: certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień oraz certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień i psycholog. W latach 2017-2019 w Punkcie objęto wsparciem odpowiednio 40, 44 i 40 osób z problemem alkoholowym, odpowiednio 11, 10 i 16 dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym, 3, 3 i 2 osoby doznające przemocy w rodzinie oraz odpowiednio 4, 7 i 6 osób stosujących przemoc w rodzinie.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzepinie wynika, że po spadku w 2018 roku, w 2019 roku wzrosła liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z powodu alkoholizmu (23 rodziny liczące 38 osób w 2017 r., 14 rodzin liczących 17 osób w 2018 r., 20 rodzin liczących 24 osoby w 2019 r.). Jednocześnie w 2017 i 2019 roku Ośrodek udzielał wsparcia odpowiednio 1 i 2 osobom zmagającym się z problemem narkomanii, natomiast nie świadczył pomocy z powodu przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie zapewniał również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W latach 2017-2019 odbyły się po 4 w każdym roku posiedzenia Zespołu, stale zwiększała się liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” (24 w 2017 r., 37 w 2018 r., 48 w 2019 r.), podobnie jak liczba

osób objętych działaniami Zespołu (89 w 2017 r., 93 w 2018 r., 125 w 2019 r.). Zespół kierował sprawców przemocy do programu korekcyjno-edukacyjnego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach (po 10 osób w latach 2017-2018), a w szczególnych przypadkach kierował sprawy do Prokuratury Rejonowej w Słubicach (po 10 spraw w latach 2017-2018 oraz 12 w 2019 r.). Do Prokuratury Rejonowej kierowano także wnioski o odizolowanie sprawców od ofiar przemocy (1 w 2018 r. i 4 w 2019 r.). Głównym powodem przemocy w rodzinie było nadużywanie alkoholu.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych i świetlicy socjoterapeutycznej) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych, udział w kampaniach profilaktycznych i edukacyjnych (np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Postaw na rodzinę”), prelekcji i pogadanek, spektakli i konkursów profilaktycznych, festynów i innych imprez plenerowych, imprez sportowych, pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej oraz wypoczynku dzieci i młodzieży oraz szkoleń i warsztatów dla rodziców.

W 2019 roku rekomendowanymi przez PARPA programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży objęto 95 uczniów i 2 nauczycieli, programami z obszaru profilaktyki selektywnej dla młodzieży z grup ryzyka – 12 uczniów, 2 nauczycieli i 18 rodziców, innymi, skierowanymi do dzieci i młodzieży programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej – 626 uczniów i 12 nauczycieli, w kampaniach profilaktycznych „Zachowaj trzeźwy umysł” i „Postaw na rodzinę” uczestniczyło 1.380 osób, w rodzinnym festynie oraz w innych spotkaniach, turniejach i piknikach rodzinnych zorganizowanych w ramach kampanii „Postaw na rodzinę” – 460 osób, w spektaklach profilaktycznych – 60 osób, w imprezach sportowych – 70 osób, w warsztatach profilaktycznych „Skutki prawne i zdrowotne zażywania substancji psychoaktywnych” oraz w wykładach dla rodziców – 110 osób, w innych warsztatach profilaktycznych – 96 osób, w pozalekcyjnych zajęciach sportowych – 20 osób, a w zajęciach w świetlicy socjoterapeutycznej – 15 dzieci, w tym 7 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Rzepin zjawisko bezdomności występuje, a pomoc osobom nim zagrożonym i dotkniętym świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie. W latach 2017-2018, w związku z bezdomnością, objął on wsparciem odpowiednio 16 i 12 osób, a w 2019 roku 9 osób. Osoby bezdomne kierowane są do placówek zapewniających schronienie, jak również mogą być im udzielane świadczenia z pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych.

Według informacji Wojewody Lubuskiego, w 2020 roku na terenie województwa lubuskiego, działały 34 placówki różnych kategorii (schroniska, noclegownie, ogrzewalnie, jadłodajnie, łaźnie, punkty wydawania odzieży i żywności), udzielające wsparcia osobom bezdomnym.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności

lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Rzepin czuwa Komenda Powiatowa Policji w Słubicach (ul. Kazimierza Wielkiego 1, 69-100 Słubice), a bezpośrednio czynności wykonują funkcjonariusze Komisariatu Policji w Rzepinie (ul. Dworcowa 26, 69-110 Rzepin).

Z danych Komisariatu Policji w Rzepinie wynika, że w 2019 roku na terenie gminy Rzepin wszczęto łącznie 210 postępowań (o 76 mniej niż w rok wcześniej), stwierdzono 168 przestępstw i wykryto 133 przestępstwa. W analizowanym roku zatrzymano 139 sprawców przestępstw (tj. o 70 więcej niż w roku poprzednim).

W analizowanym roku sprawach o przestępstwa kryminalne wszczęto 143 postępowania przygotowawcze, stwierdzono 113 przestępstw i wykryto 88 przestępstw. W przypadkach uchylenia się od obowiązku alimentacyjnego wszczęto 33 postępowania przygotowawcze, stwierdzono i wykryto 27 przestępstw. Z kolei w 7 kategoriach przestępstw najbardziej uciążliwych dla społeczeństwa (bójka lub pobicie, uszczerbek na zdrowiu, kradzież cudzej rzeczy, kradzież samochodu, kradzież z włamaniem, rozbój, kradzież rozbójnicza i wymuszenie rozbójnicze, uszkodzenie mienia) wszczęto 45 postępowań, stwierdzono 41 przestępstw i wykryto 28 przestępstw. W sprawach o przestępstwa narkotykowe wszczęto 20 postępowań, stwierdzono 19 przestępstw i wykryto 18 przestępstw. Z kolei w sprawach dotyczących kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, stwierdzono 31 przestępstw, a wykryto 29 przestępstw.

W 2019 roku na terenie gminy Rzepin ujawniono łącznie 1.149 wykroczeń, tj. o 20 w stosunku do roku poprzedniego. Najwięcej z nich było wykroczeniami przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi ruchu na drogach (672), mieniu (138), przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (97) oraz porządkowi i spokojowi publicznemu (93).

Należy dodać, że w analizowanym roku policjanci Komisariatu Policji w Rzepinie wykonali 2.076 służb patrolowych i obchodowych, w tym 119 służb wspólnych ze Strażą Ochrony Kolei i 12 służb ze Strażą Leśną oraz przeprowadzili 1.972 różnego rodzaju interwencje.

Istotne znaczenie dla mieszkańców gminy ma również bezpieczeństwo pożarowe. Na jej terenie funkcjonuje 5 jednostek ochotniczych straży pożarnych – w Rzepinie, Lubiechni Wielkiej, Kowalowie, Sułowie i w Nadleśnictwie Rzepin.

W 2019 roku jednostki OSP brały udział w 178 akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy. Warto dodać, że w analizowanym roku gmina Rzepin wsparła utrzymanie gotowości bojowej jednostek ochotniczej straży pożarnej kwotą 300.500 zł.

12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

W gminie Rzepin zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W 2019 roku kadre OPS-u stanowiło 18 osób, w tym kierownik i 5 pracowników socjalnych. Wśród pracowników Ośrodka, 9 osób posiadało wykształcenie wyższe, specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 5 pracowników, a specjalizację z organizacji pomocy społecznej 1 osoba.

W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w OPS-ie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra OPS-u w 2019 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
pracownicy socjalni	5
pozostali pracownicy	12

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

W 2019 roku wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w latach 2017-2018 (11.712.392 zł w 2017 r., 11.732.368 zł w 2018 r., 14.132.637 zł w 2019 r.). Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które wydatki wzrosły z 5.309.266 zł w 2017 roku do 7.273.000 zł w 2019 roku. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	15.656	10.689	6.185
przeciwdziałanie alkoholizmowi	186.470	195.411	166.182
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	520.000	550.000	544.000
składki na ubezpieczenia zdrowotne	104.000.	103.000	10.681
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	424.000	375.000	377.000
zasiłki stałe	385.000	383.000	381.000
Ośrodek Pomocy Społecznej	850.000	994.000	1.272.000
pomoc w zakresie dożywiania	416.000	401.000	341.000
rodzina			
świadczenie wychowawcze	5.309.266	5.178.268	7.273.000
świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3.200.000	3.200.000	3.371.468
wspieranie rodziny	45.000	53.000	61.500
rodziny zastępcze	54.000	87.000	115.400

składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	X	X	73.221
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów	203.000	202.000	140.000
ogółem	11.712.392	11.732.368	14.132.637

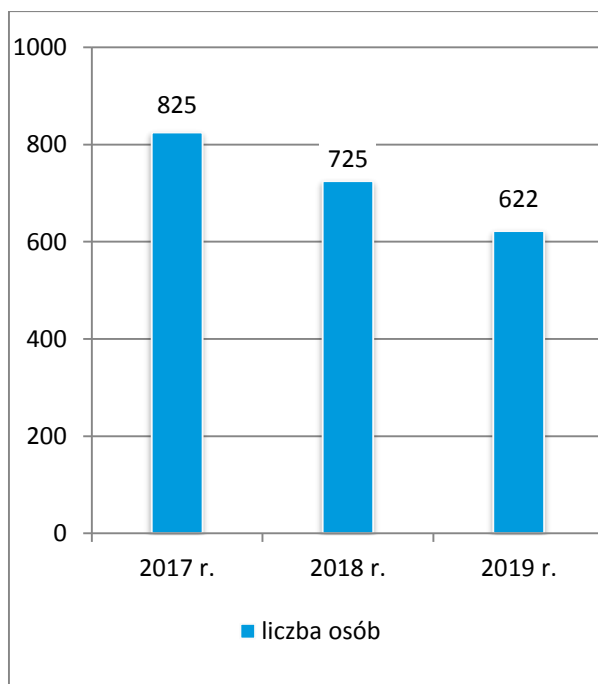
Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

W latach 2017-2019 liczba osób w gminie, którym udzielono pomocy i wsparcia, zmniejszała się z roku na rok (z 825 w 2017 r. do 622 w 2019 r.). Stale spadała również liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z 820 w 2017 r. do 622 w 2019 r.) oraz świadczenie niepieniężne (z 337 w 2017 r. do 228 w 2019 r.). Z kolei wahaniom ulegała liczba osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne (483 w 2017 r., 692 w 2018 r., 394 w 2019 r.).

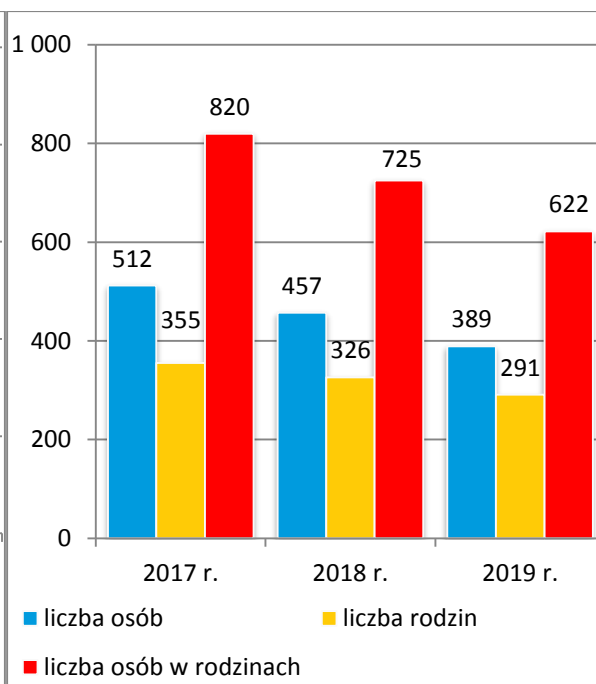
W analizowanym okresie stale zmniejszyła się także liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy (355 w 2017 r., 326 w 2018 r., 291 w 2019 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

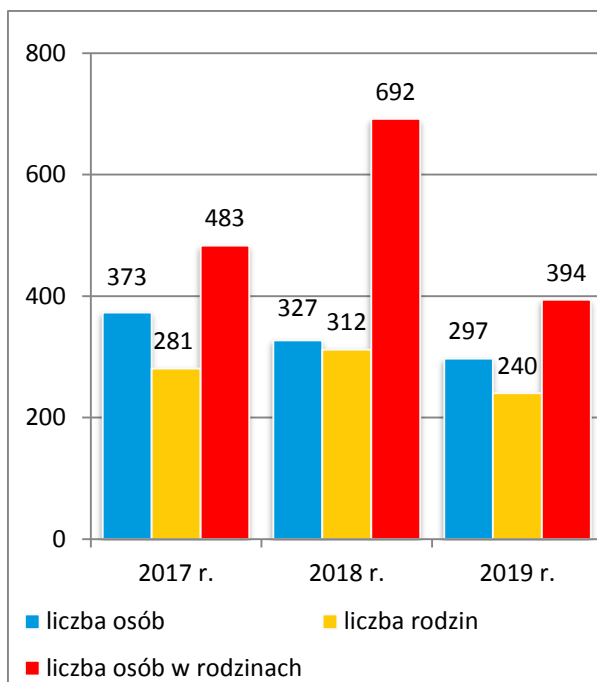
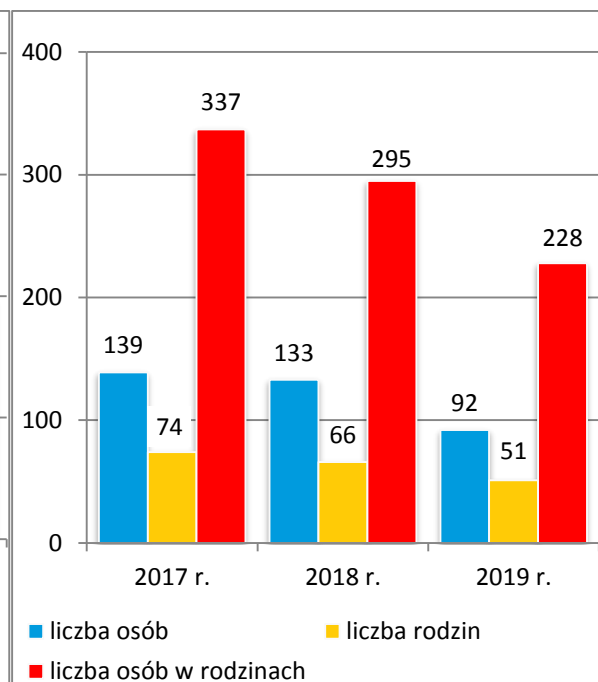
Wykres 27. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia

Wykres 28. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie

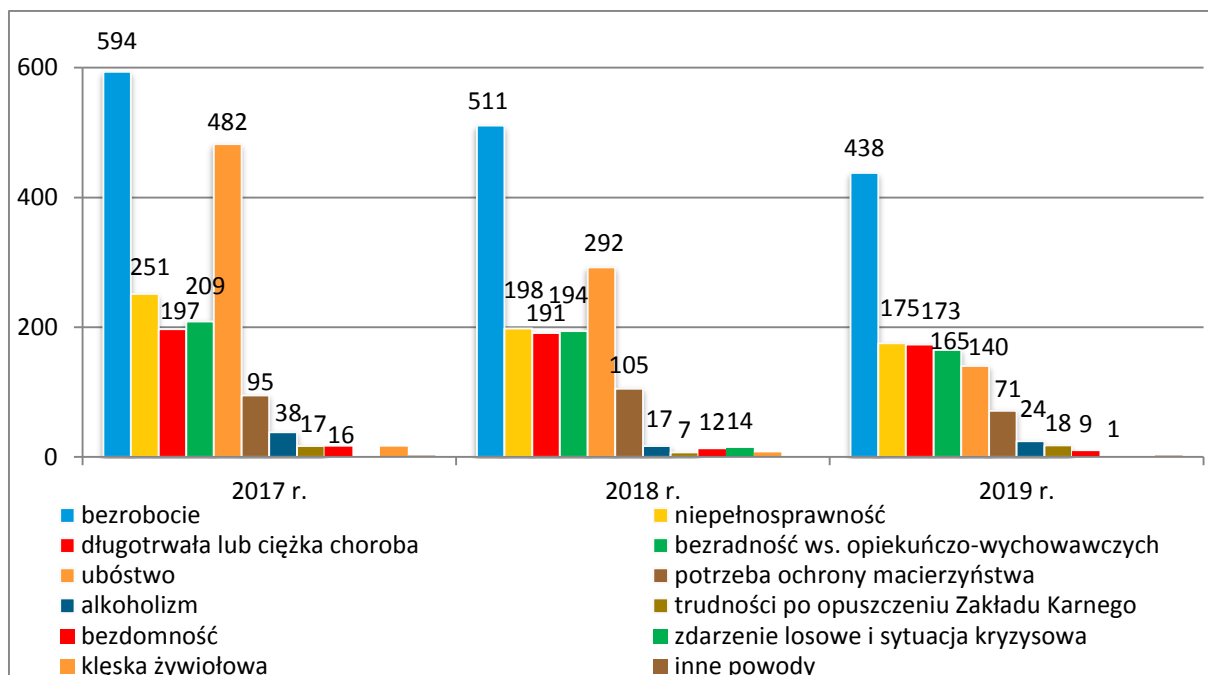

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

Wykres 29. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne**Wykres 30. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne**

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS-u w latach 2017-2019 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny dotknięte bezrobociem. W analizowanym okresie stale zmniejszała się liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z wszystkich głównych powodów przyznawania świadczeń społecznych w gminie, tj. bezrobocia (z 594 w 2017 r. do 438 w 2019 r.), ubóstwa (z 482 w 2017 r. do 140 w 2019 r.), niepełnosprawności (z 251 w 2017 r. do 175 w 2019 r.), długotrwałej lub ciężkiej choroby (ze 197 w 2017 r. do 173 w 2019 r.) oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (z 209 w 2017 r. do 165 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez OPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2017-2019

formy świadczeń		liczba osób			kwota świadczeń		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężne	zasiłek stały	83	79	70	384.622	382.465	381.765
	zasiłek okresowy	176	164	186	383.261	329.053	377.791
	zasiłek celowy	293	265	231	377.308	305.226	348.692
niepieniężne	posiłek	139	121	92	78.847	133.265	41.641
	schronienie	0	0	0	0	0	0
	ubranie	0	0	0	0	0	0
	sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0	0
	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	22	20	19	532.647	549.881	544.022

usługi	usługi opiekuńcze	12	16	13	85.280	92.023	122.222
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X
	praca socjalna	355*	326*	291*	X	X	X
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X
	kontrakt socjalny	18	22	8	X	X	X
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X
indywidualne programy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
	indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	15	19	26	X	X	X
wspieranie rodziny	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	10* (1)	10* (1)	12* (1)	X	X	X
	odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	54.135	86.000	115.500	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2017-2019 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W analizowanym okresie liczba osób nim objętych stale zmniejszała się (z 293 w 2017 r. do 231 w 2019 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. Nowy program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci

produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2017-2019 liczba osób objętych posiłkiem zmniejszała się z roku na rok (ze 139 w 2017 r. do 92 w 2019 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego w latach 2017-2019 było także pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Ich liczba była na zbliżonym poziomie (22 w 2017 r., 20 w 2018 r. i 19 w 2019 r.).

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2017-2019 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, stale zmniejszała się (z 355 w 2017 r. do 291 w 2019 r.).

Istotne znaczenie miało również świadczenie usług opiekuńczych. Liczba osób z nich korzystających ulegała nieznacznym wahaniom (12 w 2017 r., 16 w 2018 r., 13 w 2019 r.).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. W latach 2017-2019 z rodzinami wymagającymi wsparcia pracował asystent rodziny, pod opieką którego pozostawało 10 rodzin w latach 2017-2018 oraz 12 rodzin w 2019 roku. Środki na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny zostały pozyskane w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej”. W latach 2017-2019 w rodzinach objętych pomocą asystenta rodziny wychowywało się odpowiednio 45, 38 i 49 dzieci. Powodami trudnej sytuacji rodzin były głównie: alkoholizm i niski poziom kompetencji wychowawczych. W analizowanym okresie gmina ponosiła również odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej (54.135 w 2017 r., 86.000 w 2018 r. 115.500 zł w 2019 r.).

W gminie realizowany był również rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się OPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2018 roku wydano 85 kart, a rok później 470 kart (w tym 89 elektronicznych). Tak znaczny wzrost był skutkiem zmian w ustawie, zgodnie z którymi od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą się ubiegać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci bez względu na ich aktualny wiek.

W latach 2017-2019 OPS realizował także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. Każdego roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu, a jego członkowie systematycznie uczestniczyli w szkoleniach. W analizowanym okresie stale zwiększała się liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” (24 w 2017 r., 37 w 2018 r., 48 w 2019 r.), podobnie jak liczba osób objętych działaniami Zespołu (89 w 2017 r., 93 w 2018 r., 125 w 2019 r.). Zespół kierował sprawców przemocy do programu korekcyjno-edukacyjnego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach (po 10 osób w latach 2017-2018), a w szczególnych przypadkach kierował sprawy do Prokuratury Rejonowej w Słubicach (po 10 spraw w latach 2017-2018 oraz 12 w 2019 r.). Do Prokuratury Rejonowej kierowano także wnioski o odizolowanie sprawców od ofiar przemocy (1 w 2018 r. i 4 w 2019 r.). Głównym powodem przemocy w rodzinie było nadużywanie alkoholu.

W latach 2017-2019 Ośrodek realizował również zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze. Wzrost liczby przyznanych świadczeń w 2019 roku wynikał ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W latach 2017-2019 OPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba zmniejszała się z roku na rok (z 1.205 w 2017 r. do 1.013 w 2019 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 852 w 2017 r. do 658 w 2019 r.) oraz zasiłków pielęgnacyjnych (z 281 w 2017 r. do 257 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	852	788	658
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	281	273	257
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	31	37	39
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	5	15	20
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	11	3	10
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	25	14	29
ogółem			
liczba świadczeń	1.205	1.130	1.013
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	149	86	52
jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł			
liczba świadczeń	0	0	2

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

W analizowanym okresie OPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2017-2019 OPS wypłacił odpowiednio 149, 86 i 52 zasiłki dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 77.099, 45.791 i 31.951 zł.

W 2019 roku Ośrodek przyznał 2 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży

i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez OPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (z 86 w 2017 r. do 56 w 2019 r.), podobnie jak liczba świadczeń (ze 124 w 2017 r. do 89 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	86	75	56
liczba przyznanych świadczeń	124	103	89
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	54.670	46.360	38.690

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Rzepin, oprócz Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują: Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, Świetlica socjoterapeutyczna, prowadzony przez powiat słubicki Powiatowy Ośrodek Wsparcia oraz, od 2020 roku, Klub Senior+. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji oraz podmiot prowadzący	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Rzepinie, ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin	Zakres oferowanych usług: udzielanie informacji, pomoc terapeutyczna, prawna, psychologiczna, grupy wsparcia. Kategoria klienta: osoby uzależnione i współuzależnione.

Świetlica socjoterapeutyczna w Rzepinie , ul. Inwalidów Wojennych 3, 69-110 Rzepin	Zakres oferowanych usług: pomoc dydaktyczna i pedagogiczna, zagospodarowanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań. Kategoria klienta: dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Rzepinie , ul. Wojska Polskiego 30, 69-110 Rzepin	Zakres oferowanych usług: działalność ukierunkowana na usamodzielnienie uczestników; nauka czynności samoobsługowych. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną.
Klub Senior+ w Rzepinie , ul. Bohaterów Westerplatte 35, 69-110 Rzepin	Zakres oferowanych usług: organizacja czasu wolnego, zapewnienie posiłków, integracja społeczna, wsparcie psychologiczne. Kategoria klienta: osoby starsze, samotne, z niepełnosprawnościami.

Źródło danych: Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach, Urząd Miejski w Rzepinie.

Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Wybrane instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach , ul. Sienkiewicza 28, 69-100 Słubice	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kamieniu Wielkim , ul. Stawna 40, 66-460 Kamień Wielki	Zakres oferowanych usług: poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne, wsparcie w zakresie organizacji opieki i konsultacji lekarsko-pielęgniarskiej, terapii uzależnień. Kategoria klienta: osoby w kryzysie, ofiary przemocy.
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ośnie Lubuskim , ul. Rzepińska 8, 69-220 Ośno Lubuskie	Zakres oferowanych usług: realizowanie obowiązku szkolnego uczniów z uwzględnieniem ich specjalnych potrzeb, kształcenie umiejętności społecznych, eliminowanie przyczyn i przejawów trudnych zachowań. Kategoria klienta: młodzież z zaburzeniami zachowania, zagrożona demoralizacją.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Słubicach , ul. Al. Niepodległości 23, 69-100 Słubice	Zakres oferowanych usług: diagnoza, nauka, opieka, wychowanie i specjalistyczna terapia. Kategoria klienta: dzieci i młodzież z niepełnosprawnością intelektualną oraz z autyzmem.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nasza Chata” w Cybince, ul. Lwowska 7, 69-108 Cybinka	Zakres oferowanych usług: całodobowa placówka socjalizacyjna; zaspakajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych dzieci, praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny, podtrzymywanie więzi z rodzicami, troska o zdrowie i rozwój fizyczny, psychiczny i poznawczy dzieci, przygotowanie do samodzielnego życia. Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej.
Dom Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu, ul. Podbielskiego 2, 66-300 Międzyrzecz	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Tursku, Tursk 28, 69-200 Sulęcín	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekłe somatycznie chore oraz osoby z niepełnosprawnością fizyczną.
Dom Pomocy Społecznej w Rokitnie, Rokitno 38, 66-341 Rokitno	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną dorośli oraz dzieci i młodzież.
Dom Pomocy Społecznej w Szarczu, Szarcz 30, 66-330 Pszczew	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnością intelektualną.
Dom Pomocy Społecznej w Jasieńcu, Jasieniec 69, 66-320 Trzciel	Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców. Kategoria klienta: osoby przewlekłe psychicznie chore.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Słubicach, ul. Sienkiewicza 28, 69-100 Słubice	Zakres oferowanych usług: udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele i rodzice

Źródło danych: Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach.

13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności są organizacje pozarządowe. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu.

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Rzepin funkcjonuje ponad 20 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiada Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy.

Do priorytetowych działań publicznych gminy należą zadania m.in. z zakresu ochrony i promocji zdrowia; nauki, edukacji, oświaty i wychowania; kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, dziedzictwa narodowego oraz tradycji; wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu; ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; turystyki i krajoznawstwa; działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; osób w wieku emerytalnym; przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym; działalności na rzecz kombatanów i osób represjonowanych; porządku i bezpieczeństwa publicznego; działalności na rzecz promocji wolontariatu.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa i adres organizacji	Charakterystyka działalności
1.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Słoneczko” w Rzepinie, ul. Moniuszki 29, 69-110 Rzepin	Propagowanie działań sprzyjających integrowaniu osób z niepełnosprawnościami ze środowiskiem; pomoc społeczna w trudnej sytuacji życiowej; działalność na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji osób z niepełnosprawnościami.
2.	Stowarzyszenie Seniorów Rzepińskich, ul. Wojska Polskiego 30, 69-110 Rzepin	Ochrona i promocja zdrowego trybu życia, organizowanie imprez promujących gminę, utrzymywanie kontaktów w chorych członkami stowarzyszenia; współpraca z seniorami z Brandenburgii oraz uczestnictwo w Polsko-Niemieckiej Akademii Seniorów.
3.	Stowarzyszenie „Wsparcie” w Rzepinie, ul. Wojska Polskiego 30, 69-110 Rzepin	Stwarzanie warunków dla terapii, edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami; działania na rzecz rozwoju świadomości obywatelskiej i walka z formami wykluczenia społecznego; prowadzenie działalności szkoleniowej; wspieranie idei równouprawnienia i tolerancji.
4.	Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Technikum Leśnego im. Prof. Jana Miklaszewskiego w Staroście, Starościn 34, 69-110 Rzepin	Wspieranie działań Technikum Leśnego.
5.	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Oddział w Rzepinie, 69-110 Rzepin	Popularyzowanie i utrwalanie w pamięci społecznej dziejów walk niepodległościowych; udział w procesie wychowania młodzieży w duchu patriotyzmu; otaczanie opieką członków związku i ich rodzin.
6.	Związek Inwalidów Wojennych, Oddział w Rzepinie, ul. Inwalidów Wojennych 1, 69-110 Rzepin	Upowszechnianie patriotycznych tradycji; obrona uprawnień inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych oraz członków ich rodzin.
7.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło Terenowe w Rzepinie, ul. Słubicka 3, 69-110 Rzepin	Działalność na rzecz poprawy sytuacji prawnej, ekonomicznej i zdrowotnej osób chorych na cukrzycę, promocja zdrowia i przeciwdziałanie uzależnieniom.
8.	Parafialny Zespół Caritas w Rzepinie przy Parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, Plac Kościelny, 69-110 Rzepin	Prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej, pomoc rodzinom wielodzietnym, samotnym rodzicom, osobom chorym, bezdomnym, bezrobotnym.

9.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Omega” w Rzepinie , ul. Brzozowa, 69-110 Rzepin	Krzewienie kultury fizycznej, promowanie młodych talentów, prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej.
10.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Zieloni” Lubiechnia Wielka , ul. Prusa 10, 69-110 Rzepin	Organizowanie zajęć sportowych i życia sportowego członków klubu.
11.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Skate Team Kowalów” , Starków 51, 69-110 Rzepin	Rozwijanie różnych form kultury fizycznej, integrowanie środowisk uczniowskich, rodzicielskich i nauczycielskich, rozpowszechnianie sportów wrotkarskich.
12.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Piast” Rzepin , 69-110 Rzepin	Popularyzacja gry w piłkę siatkową i plażową, integrowanie środowisk uczniowskich, rodzicielskich i nauczycielskich; promocja gminy.
13.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Miejski Klub Sportowy „Iłanka Rzepin” , Plac Ratuszowy 1, 69-110 Rzepin	Organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych, sprawowanie opieki wychowawczej i szkoleniowej nad członkami klubu.
14.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Zorza” Kowalów , Kowalów, ul. Radowska 27, 69-110 Rzepin	Organizacja i rozwój oraz popularyzacja piłki nożnej; organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.
15.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej – Klub Sportowy „Chrobry” Drzeńsko , Drzeńsko, 69-110 Rzepin	Organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych; uczestnictwo w rozgrywkach i zawodach sportowych rangi krajowej i międzynarodowej.
16.	Stowarzyszenie Gimnastyki, Akrobatyki i Sportu „Passsja” , Lubiechnia Mała 20, 69-110 Rzepin	Organizacja, popularyzacja i rozwój gimnastyki; promowanie zdrowego trybu życia; wyrównywanie różnic społecznych wśród dzieci i młodzieży sportowo uzdolnionej.
17.	Polski Związek Wędkarski, Koło nr 1 w Rzepinie , ul. Świerkowa 2, 69-110 Rzepin	Organizowanie i promowanie wędkarstwa, rekreacji i sportu wędkarskiego; działalność na rzecz ochrony przyrody i kształtowanie etyki wędkarskiej.
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Rzepinie , ul. Ośniańska 4, 69-110 Rzepin	Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom; Udział w akcjach ratowniczych; Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi; Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie prewencji przeciwpożarowej, prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej, działalność na rzecz ochrony środowiska.
19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalowie , ul. Słubicka 16, 69-110 Kowalów	
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubiechni Wielkiej , Lubiechnia Wielka 50b, 69-110 Rzepin	
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sułowie , Sułów 7a, 69-110 Kowalów	

22. Zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna przy Nadleśnictwie w Rzepinie, ul. Świerczewskiego 11, 69-110 Rzepin	

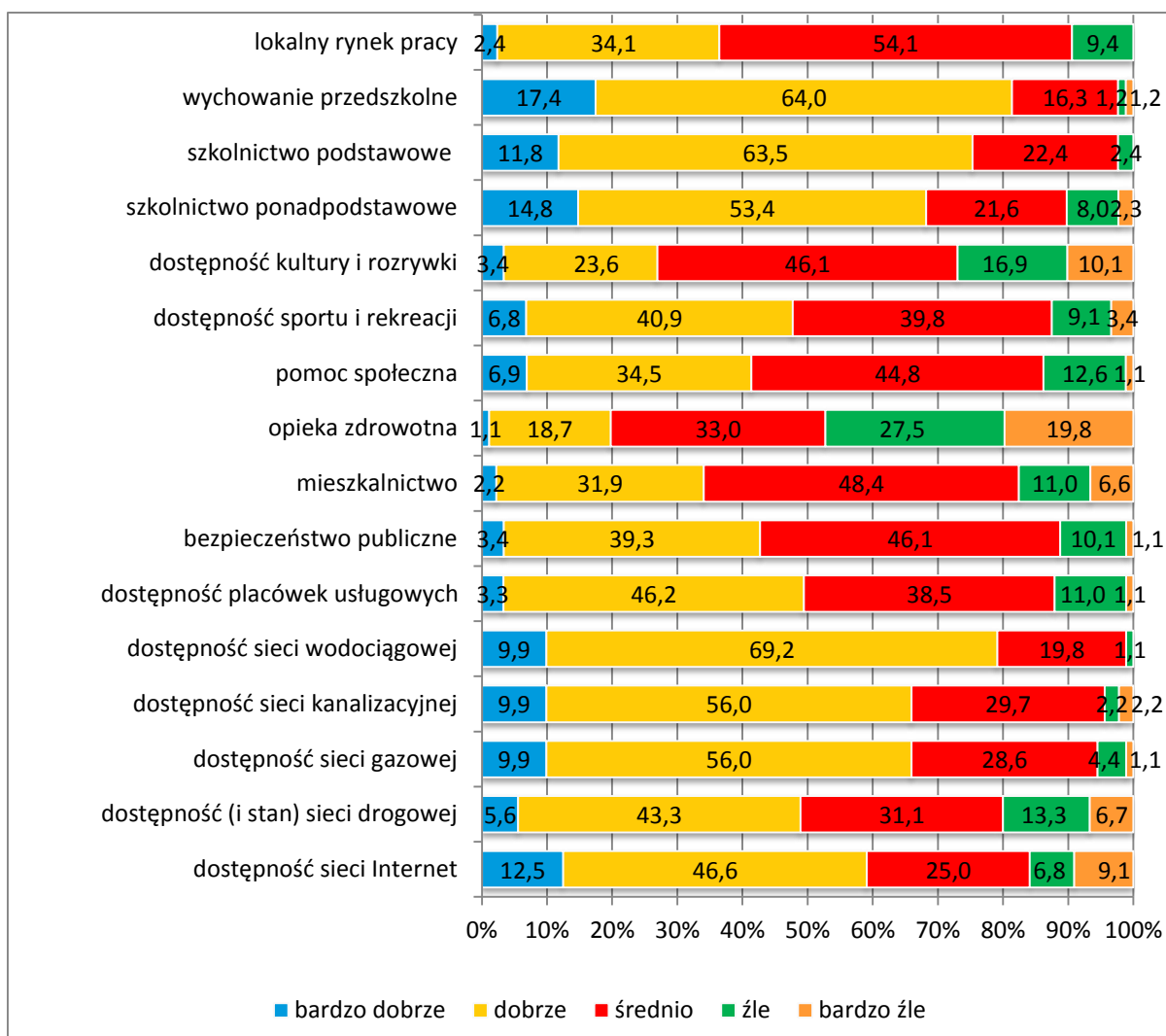
Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie, rejestr.io, ngo.pl

14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Rzepin posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza i jego Zastępcy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 91 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 32. Warunki życia w gminie

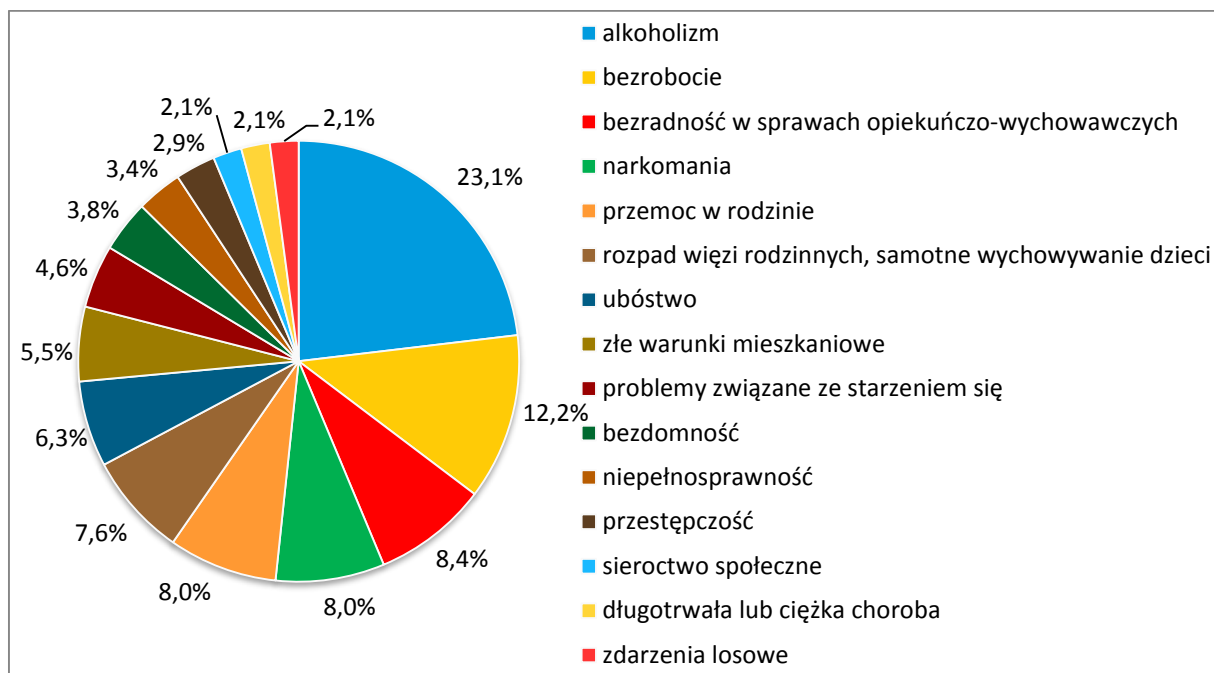
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność wychowania przedszkolnego (łącznie 81,4% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci wodociągowej (w sumie 79,1% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz szkolnictwa podstawowego (łącznie 75,3% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej badani ocenili z kolei dostęp do opieki zdrowotnej (w sumie 47,3% ocen złych i bardzo złych), kultury i rozrywki (łącznie 27% ocen złych i bardzo złych) oraz dostępność (i stan) sieci drogowej (w sumie 20% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

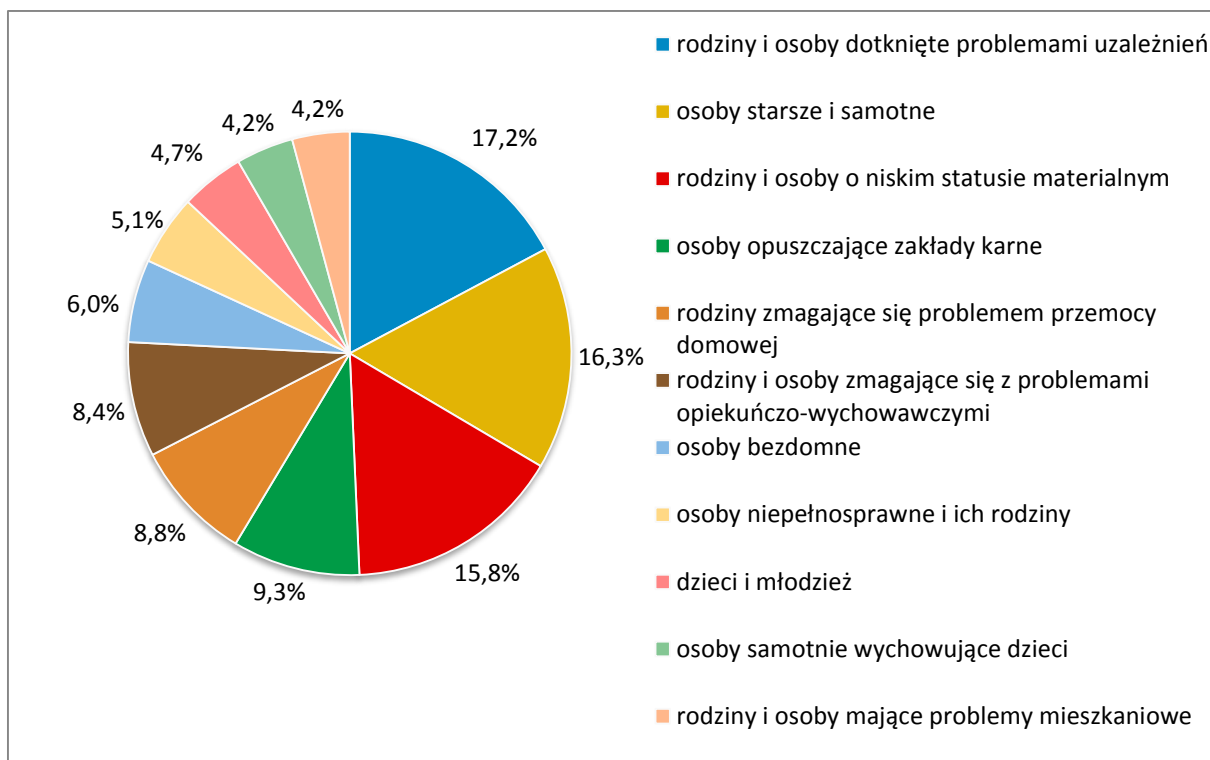

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (23,1%), a także bezrobocie (12,2%), bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (8,4%), narkomania i przemoc w rodzinie (po 8%) oraz rozpad więzi rodzinnych i samotne wychowywanie dzieci (7,6%).

Odpowiadając na następne pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

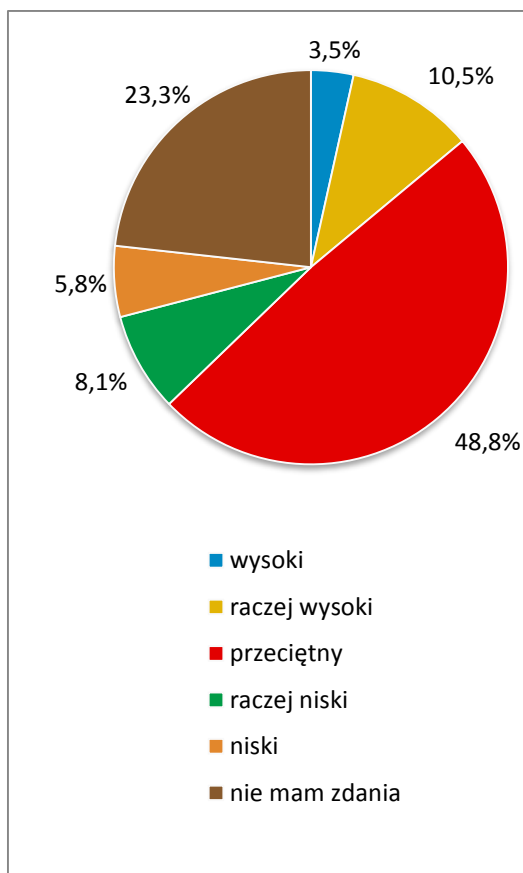
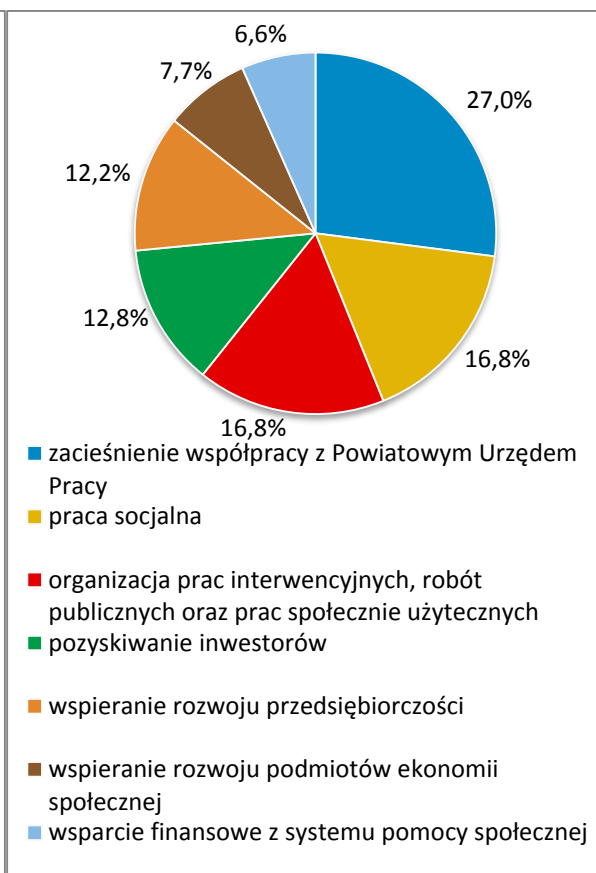
Wykres 34. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (17,2%), osoby starsze i samotne (16,3%), a także rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (15,8%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 35. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?**Wykres 36. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?**

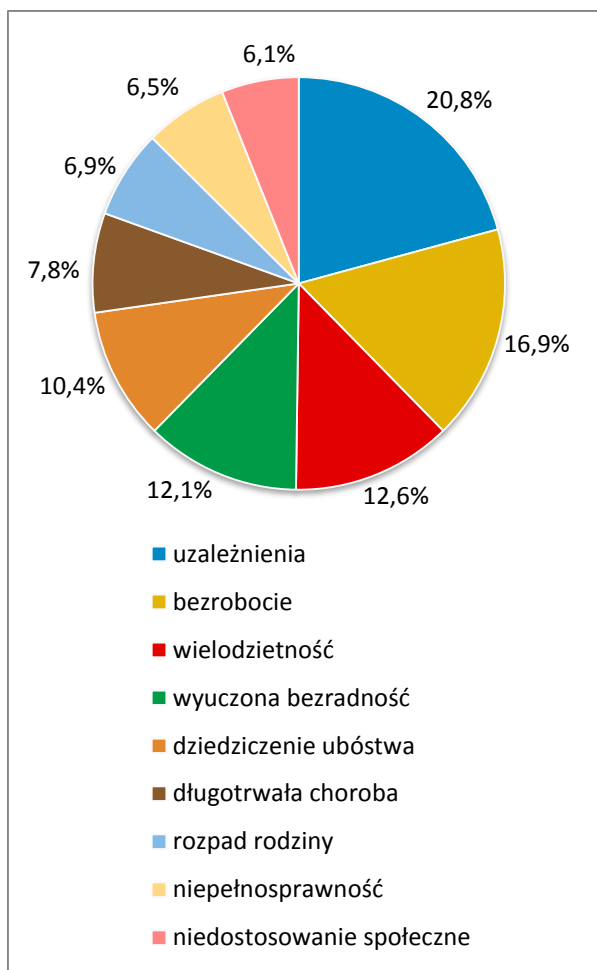
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii blisko połowy ankietowanych (48,8%) poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny. Blisko ¼ badanych nie miała w tej sprawie zdania.

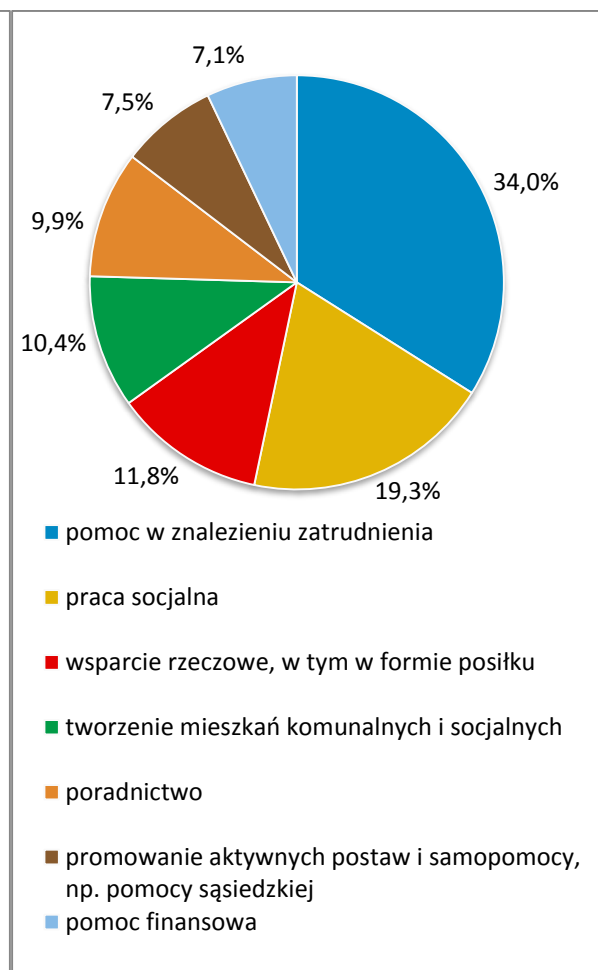
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 27%), a także prowadzenie pracy socjalnej oraz organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (po 16,8%).

W odpowiedzi na następne pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 37. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 38. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

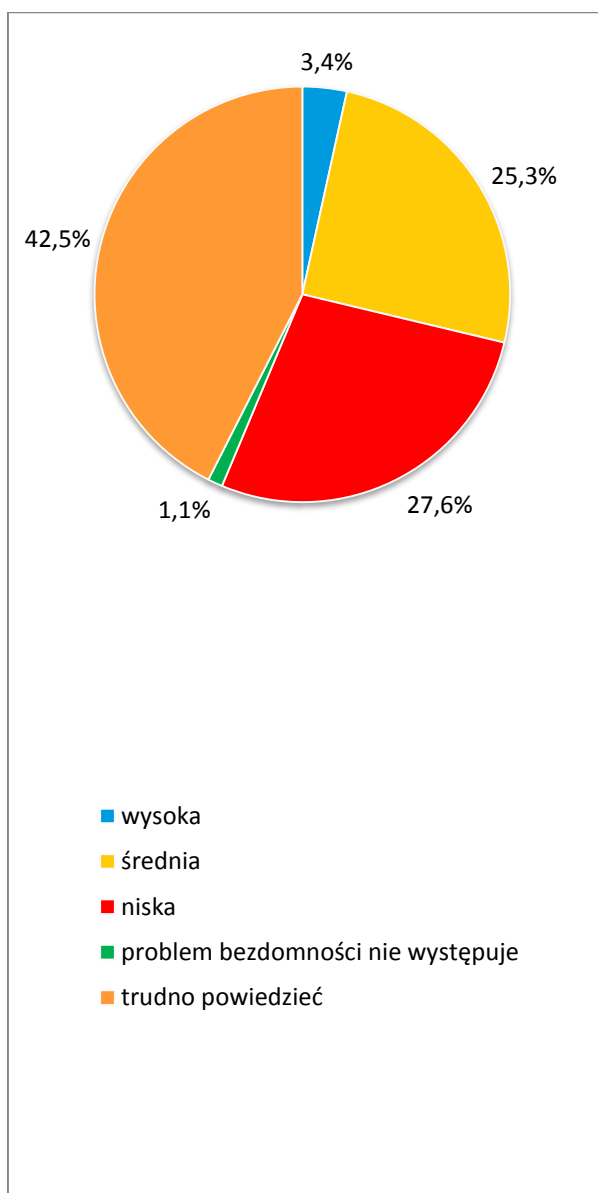
Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali uzależnienia (20,8%), bezrobocie (16,9%), wielodzietność (12,6%) oraz wyuczoną bezradność (12,1%).

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (34%), a także prowadzić pracę socjalną (19,3%).

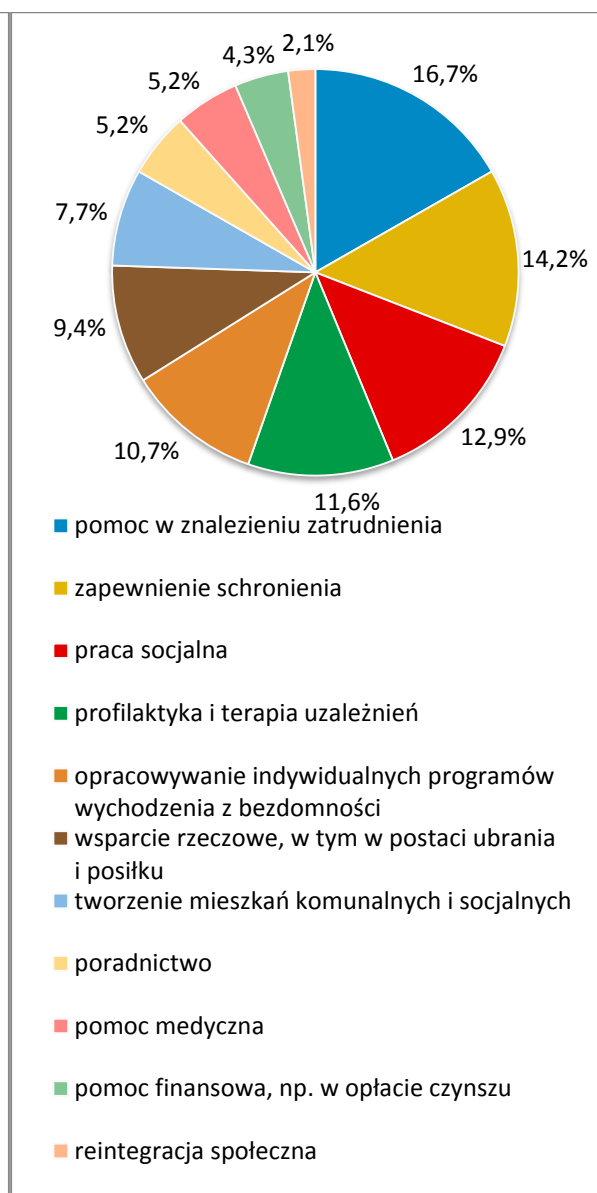
W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 39. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 40. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

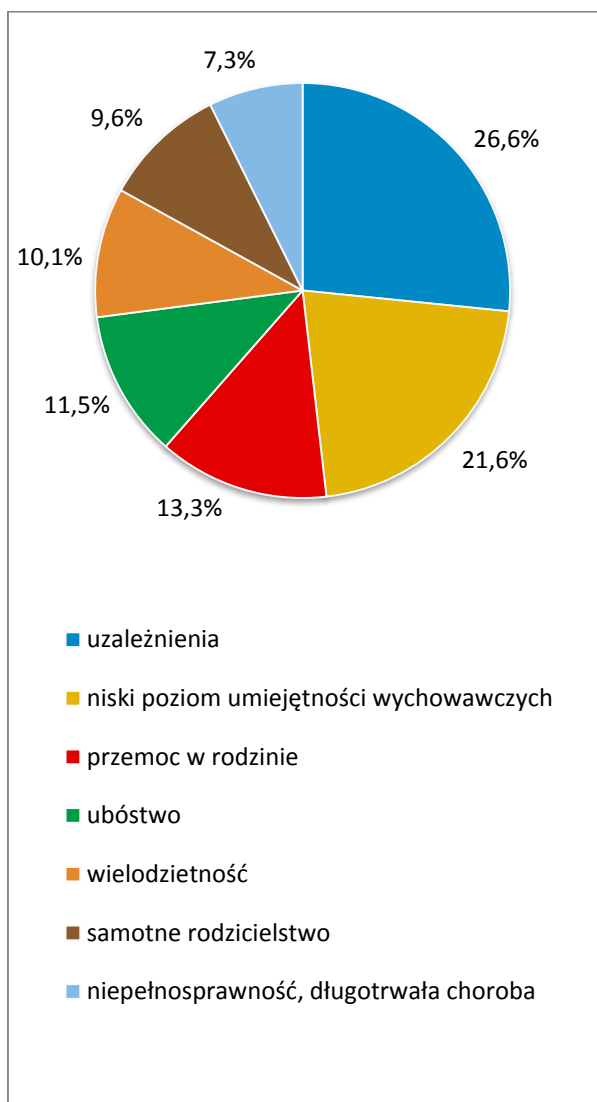
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej badanych (42,5%) nie miało zdania na temat skali bezdomności w gminie. Jednocześnie 27,6% ankietowanych odpowiedziało, że jest ona niska, a 25,3% że jest średnia.

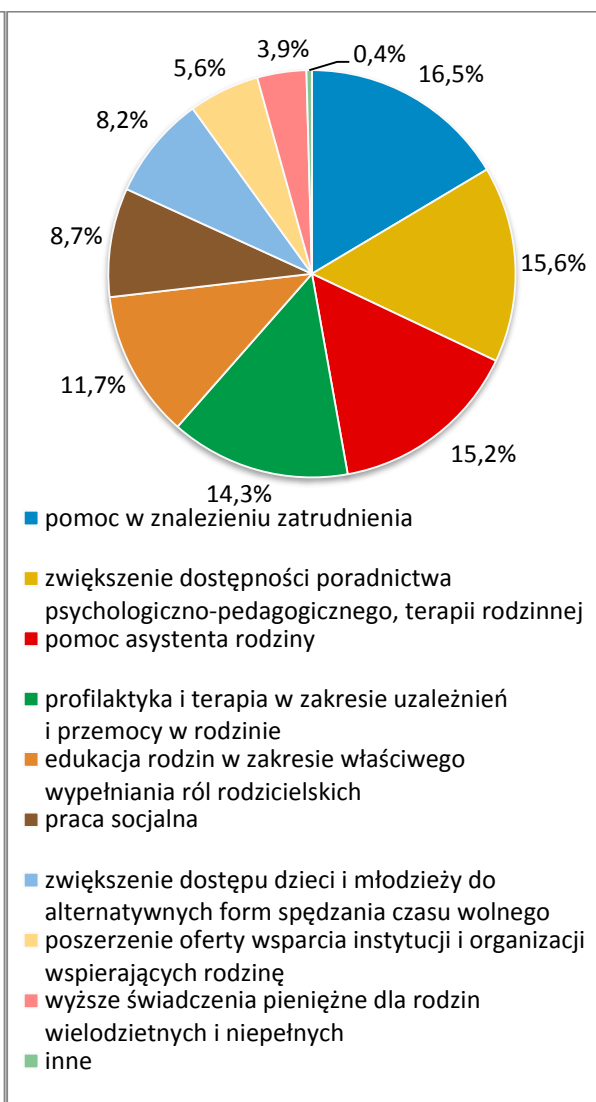
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (16,7%), zapewnienie schronienia (14,2%), prowadzenie pracy socjalnej (12,9%) oraz profilaktyki i terapii uzależnień (11,6%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 41. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 42. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

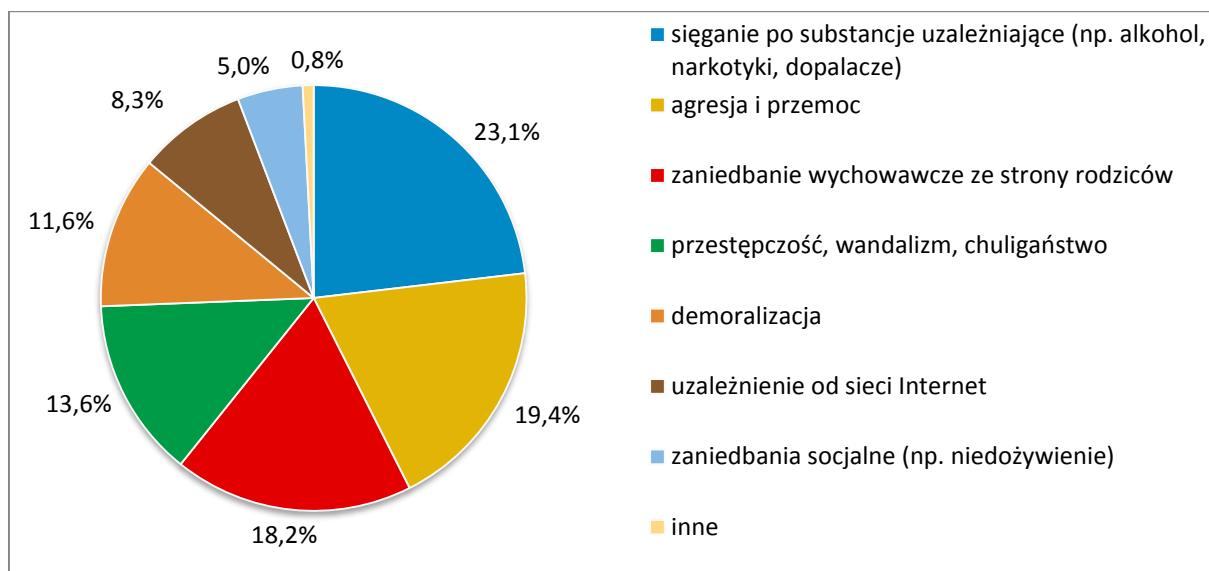
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są uzależnienia (26,6%) oraz niski poziom umiejętności wychowawczych (21,6%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (16,5%), zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i terapii rodzinnej (15,6%), świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (15,2%) oraz prowadzenie profilaktyki i terapii w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie (14,3%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

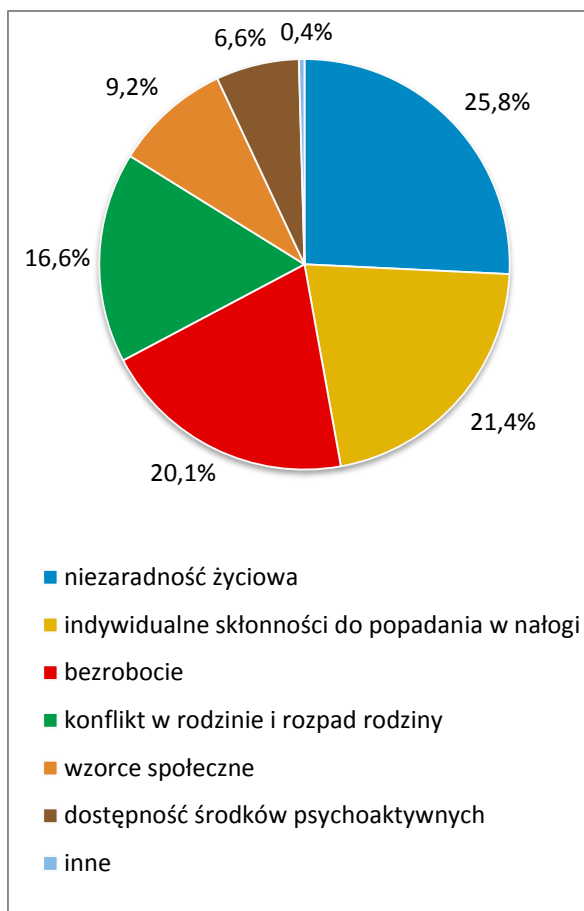
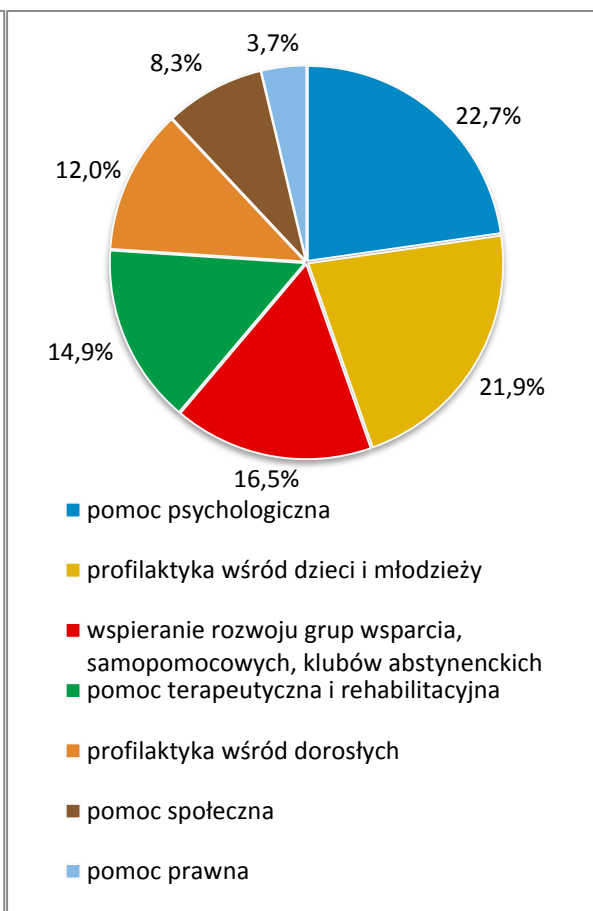
Wykres 43. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (23,1%), agresja i przemoc (19,4%) oraz zaniedbania wychowawcze ze strony rodziców (18,2%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 44. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy**Wykres 45. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?**

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli niezaradność życiową (25,8%), indywidualne skłonności do popadania w nałogi (21,4%), bezrobocie (20,1%) oraz konflikt w rodzinie i jej rozpad (16,6%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (22,7%), prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (21,9%) oraz wspieraniu rozwoju grup wsparcia, samopomocowych, klubów abstynenckich (16,5%).

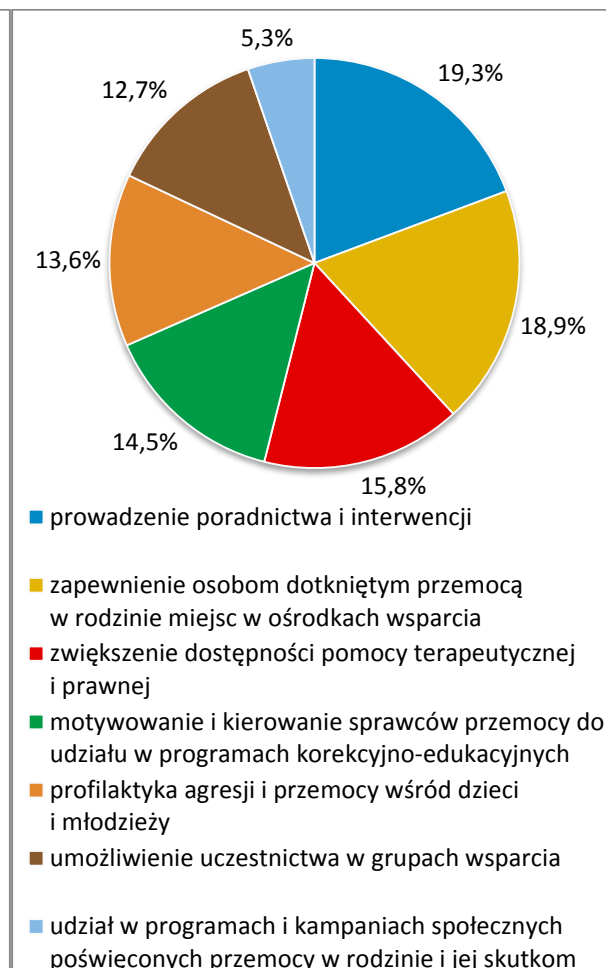
Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby

najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 46. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 47. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

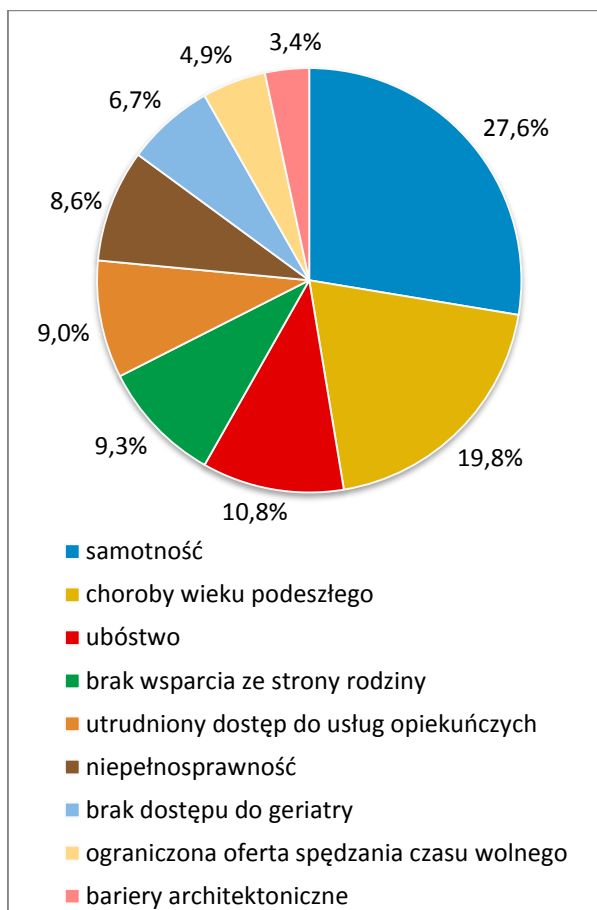
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość badanych (łącznie 54,5%) stwierdziła, że nie zna przypadków przemocy w rodzinie w gminie lub o nich nie słyszała. Odmienne zdania było w sumie 45,5% ankietowanych.

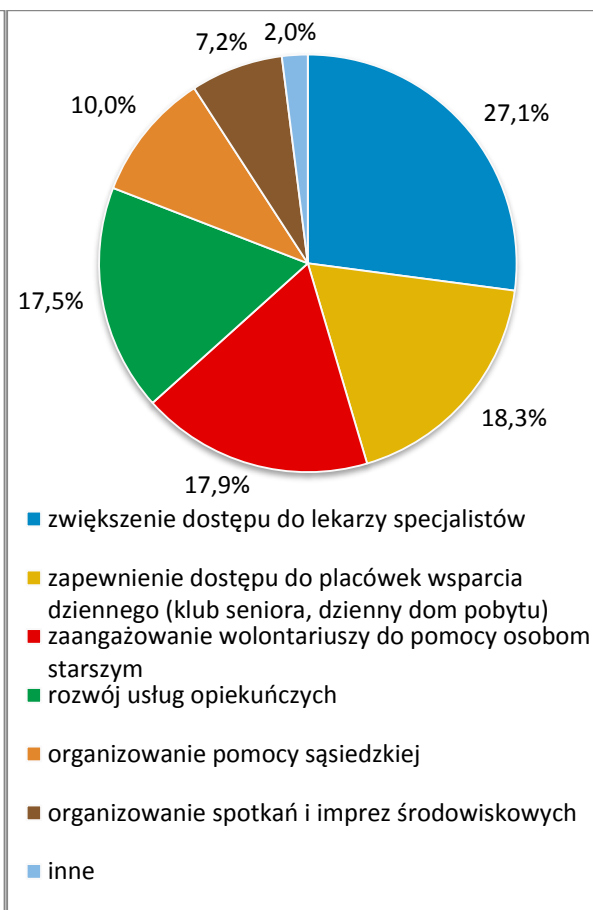
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim prowadzić poradnictwo i interwencje (19,3%), zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (18,9%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (15,8%) oraz motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych (14,5%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 48. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 49. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

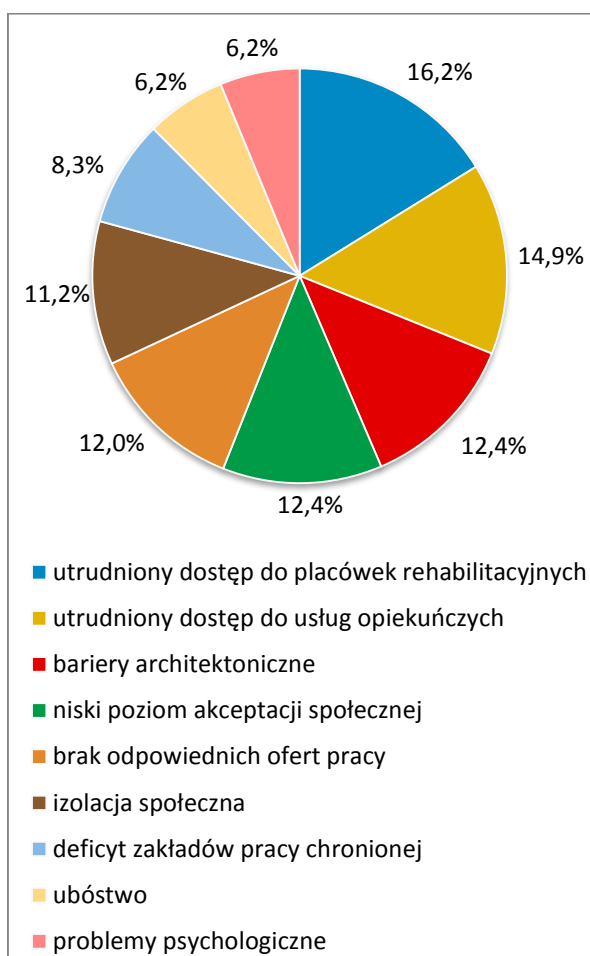
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotyczą seniorów w gminie, są samotność (27,6%) i choroby wieku podeszłego (19,8%).

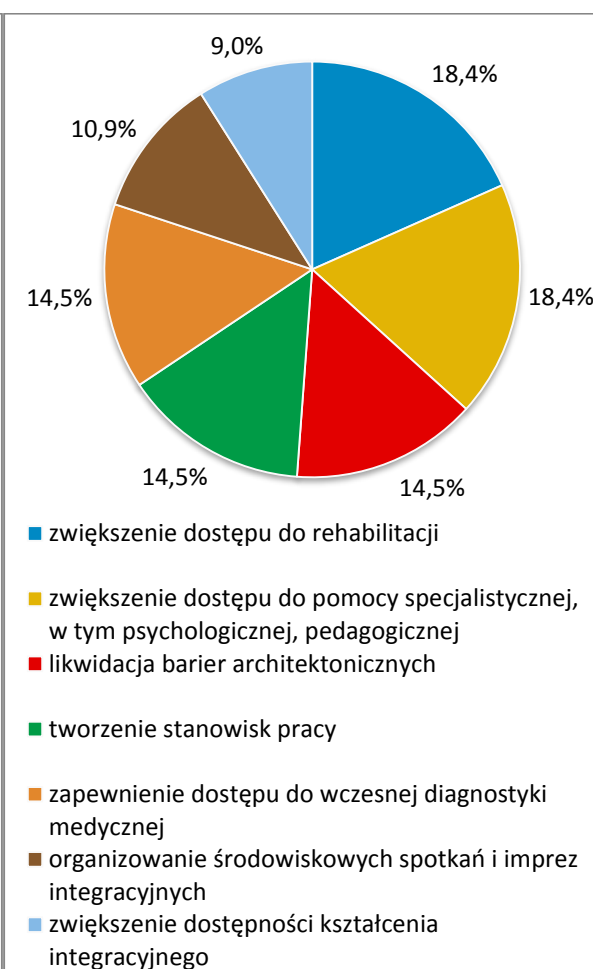
Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (27,1%), zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 18,3%), zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (17,9%) oraz rozwój usług opiekuńczych (17,5%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 50. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 51. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

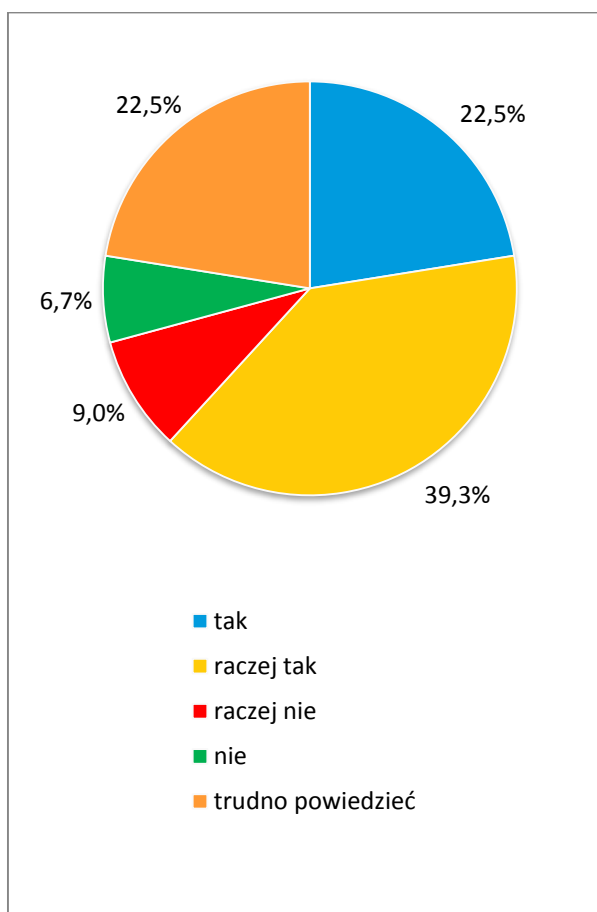
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (16,2%) i usług opiekuńczych (14,9%), bariery architektoniczne, niski poziom akceptacji społecznej (po 12,4%), a także brak odpowiednich ofert pracy (12%).

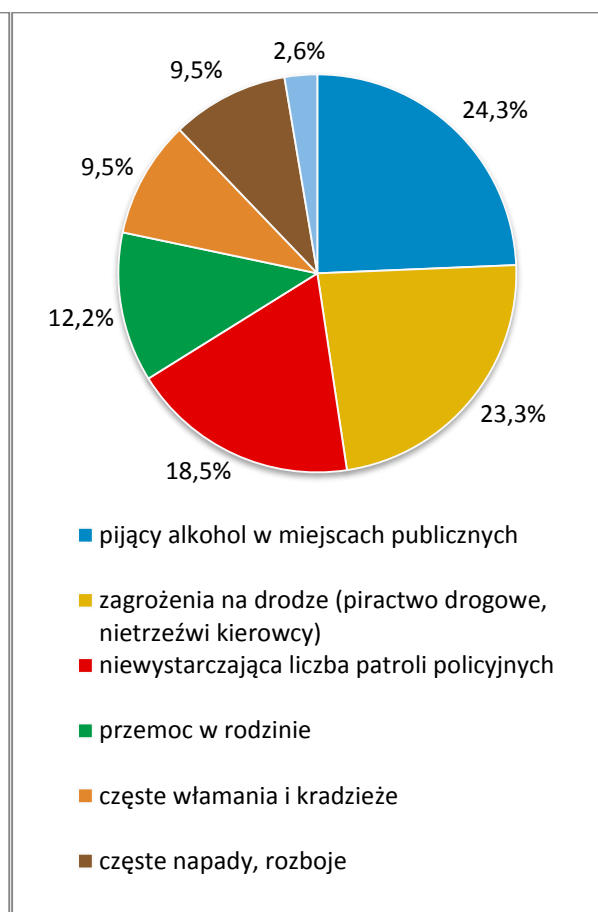
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na zwiększeniu dostępu do rehabilitacji oraz pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej (po 18,4%), likwidowaniu barier architektonicznych, tworzeniu stanowisk pracy oraz zapewnieniu dostępu do wczesnej diagnostyki medycznej (po 14,5%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 52. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

Wykres 53. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

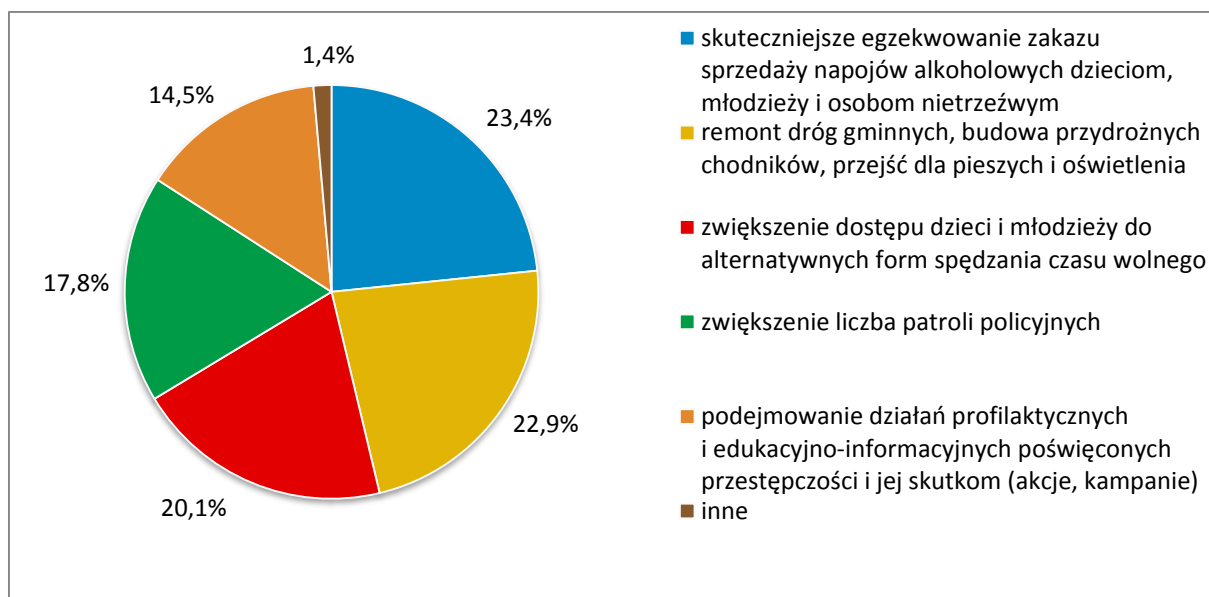
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 61,8%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Blisko 16% badanych było odmiennego zdania.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (24,3%), zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 23,3%), oraz niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (18,5%).

Wykres 54. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (23,4%), remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (22,9%), zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (20,1%) oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych (17,8%).

15. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
▪ zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ świadczenie wsparcia osobom zagrożonym bezdomnością i wychodzącym z bezdomności ▪ dostateczny dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego ▪ zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny ▪ funkcjonowanie w gminie żłobka ▪ dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej oraz szkolnictwa podstawowego ▪ możliwość kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym ▪ funkcjonowanie świetlicy socjoterapeutycznej ▪ działalność Miejskiego Domu Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej z filiami ▪ dobrze rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna w gminie ▪ funkcjonowanie w gminie Punktu Konsultacyjnego, grup wsparcia AA, klubu abstynenta ▪ świadczenie w gminie usług opiekuńczych	▪ niewystarczająca liczba miejsc pracy w gminie ▪ nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych w gminie, w tym socjalnych ▪ brak jadłodajni ▪ deficyt podmiotów ekonomii społecznej, w tym brak spółdzielni socjalnej i klubu integracji społecznej ▪ brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ niewystarczający dostęp do opieki medycznej w gminie, głównie specjalistycznej ▪ brak w gminie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ istnienie w gminie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie ▪ niska skala działań służących pozyskaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,

▪ funkcjonowanie Klubu Seniora+, Powiatowego Ośrodka Wsparcia i organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością ▪ istnienie bazy rehabilitacyjnej w gminie ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego w gminie ▪ dobrze wykwalifikowana, stale podnosząca kwalifikacje kadra OPS-u ▪ współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej i z przedstawicielami kościołów ▪ funkcjonowanie wolontariatu w gminie	▪ m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ niski poziom aktywność społecznej mieszkańców gminy
Szanse	Zagrożenia
▪ rozwój turystyki, w tym agroturystyki, dzięki posiadanym zasobom przyrodniczo-krajobrazowym i kulturowym ▪ skuteczniejsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ dostęp do europejskich rynków pracy ▪ rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ▪ rozwijanie nowych form aktywności wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami ▪ dostępność programów pozwalających na rozwój usług i infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych ▪ wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych	▪ mały potencjał inwestorów w regionie ▪ niska aktywność osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież ▪ migracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym, w tym ludzi młodych i wykształconych, do większych ośrodków i za granicę ▪ wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią Covid-19 ▪ rozluźnienie więzi rodzinnych i rozpad rodzin ▪ coraz większa dostępność alkoholu i innych środków psychoaktywnych ▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej ▪ zwiększająca się liczba osób starszych i niepełnosprawnych w gminie ▪ niezadowalający poziom życia osób starszych

▪ dalsze podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę OPS-u; ▪ zmieniający się na korzyść wizerunek sektora pomocy społecznej ▪ rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym sektora pozarządowego oraz zacieśnianie z nim współpracy ▪ wzrost aktywności obywatelskiej ▪ rozwój wolontariatu	▪ przeciążenie pracowników OPS-u zbyt dużą liczbą zadań ▪ zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej ▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej ▪ biurokracja w pomocy społecznej ▪ roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej

16. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Rzepin, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- ograniczającą możliwości rozwoju mieszkańców zbyt małą liczbę miejsc pracy w gminie, co m.in. wymaga poprawy warunków do inwestowania na jej terenie, kontynuowania działań na rzecz pozyskania podmiotów tworzących nowe miejsca pracy, wspierania rozwoju firm już istniejących oraz rolnictwa, lepszego wykorzystania posiadanych przez gminę walorów, zachęcania osób ubogich i pozostających bez pracy do aktywnych postaw (poprzez pracę socjalną i poradnictwo), udzielania pomocy w znalezieniu zatrudnienia przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, propagowania przedsiębiorczości oraz zwiększenia w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie mieszkań socjalnych i wspomaganych;
- niekorzystne zmiany demograficzne w gminie – spadek liczby mieszkańców, w tym osób w wieku produkcyjnym, któremu towarzyszy wzrost udziału osób starszych w populacji gminy; zmiany te, prowadzące do starzenia się społeczności lokalnej, a tym samym zwiększające ryzyko chorób i niepełnosprawności, wymagają m.in. zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych (w tym uruchomienia usług specjalistycznych), rehabilitacyjnych i medycznych, a także rozwijania oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym rozszerzenia wachlarza środowiskowych przedsięwzięć integracyjnych (m.in. w ramach funkcjonującego w gminie

Klubu Seniora+), w sprzyjających okolicznościach utworzenia domu dziennego pobytu, dalszego likwidowania barier architektonicznych oraz udzielania wsparcia osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia;

- zagrożenie problemami uzależnień i przemocy domowej, które powodują m.in. konieczność zintensyfikowania prowadzonej w gminie działalności profilaktycznej, zwiększenia dostępności leczenia i wsparcia, w tym pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej i prawnej (m.in. poprzez rozszerzenie oferty funkcjonującego na terenie gminy Punktu Konsultacyjnego) oraz wspierania ruchu samopomocowego, w tym działań mających na celu powołanie w gminie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz potrzebę ochrony macierzyństwa i wielodzietności, co wymaga m.in. dalszego edukowania rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, poszerzenia dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia ze strony asystenta rodziny, a także zwiększenia dostępności alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego;
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, m.in. poprzez zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej, oraz kontynuowanie działań prozdrowotnych;
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez kontynuowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych;
- usprawnianie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej, m.in. poprzez stałe doskonalenie i poszerzenie służb społecznych, rozwijanie infrastruktury socjalnej, a także wspieranie i rozwijanie sektora pozarządowego działającego w gminie w obszarze polityki społecznej oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami pozarządowymi.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2027. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy

jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym:** tworzenie w gminie nowych miejsc pracy, wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej, a także zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej;
2. **Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia:** udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie oraz działań prozdrowotnych, a także zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej;
3. **Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju;
4. **Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, oraz podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości;
5. **Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie lokalnych służb społecznych:** rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami oraz doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Rzepin w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest:

*podniesienie jakości życia mieszkańców, wzmacnianie rodzin,
i stwarzanie im warunków do rozwoju,
skuteczne aktywizowanie i integrowanie osób zagrożonych
lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.*

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cele operacyjne

1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej.
2. Zwiększanie udziału osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.
2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej, oraz tworzenie warunków do rozwoju handlu i rynku usług.

3. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności.
4. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, m.in. poprzez promowanie jej walorów, rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej, w tym agroturystyki
5. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udział w realizacji programów aktywizacji i integracji osób bezrobotnych.
6. Promowanie wśród bezrobotnych mieszkańców gminy samozatrudnienia oraz udzielanie informacji na temat możliwości pozyskania środków finansowych na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej.
7. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w gminie, np. spółdzielni socjalnej.
8. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
9. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
10. Udzielanie pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.
11. Udzielanie przez OPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”.
12. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych.

13. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
14. W razie potrzeby podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami spoza gminy.
15. Poszerzenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie mieszkań socjalnych i wspomaganych.
16. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
17. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, a także z Kościołem.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Rozwijanie usług opiekuńczych i uruchomienie specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Kontynuowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i niepełnosprawnych.
5. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach Klubu Seniora+, gminnych placówek kulturalnych, świetlic wiejskich, Koła Gospodyń Wiejskich oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

6. Podjęcie działań w kierunku utworzenia w gminie dziennego domu pobytu.
7. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał.
8. Udział w realizacji programów pozwalających na rozwój systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych, np. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” i „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością”.
9. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego, zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
10. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami aktywności zawodowej, zakładami pracy chronionej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
11. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Rzepina, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Seniora+, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gminne niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadgimnazjalne, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska spoza gminy, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim, bezdomnym, starszym i niepełnosprawnym, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Wzrost aktywności gospodarczej w gminie, większa aktywność zawodowa mieszkańców gminy, usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.:

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Cele operacyjne:

1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
2. Prowadzenie działań prozdrowotnych oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej, głównie specjalistycznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozszerzenie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Konsultacyjnego oraz podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomoc w ww. zakresie.
2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Tworzenie w gminie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie, w razie potrzeby zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach i Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Kamieniu Wielkim.
7. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie.

8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Rzepina, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, gminne niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadgimnazjalne, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej.

Cel strategiczny 3.:

Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności i mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników OPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3.
7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin.
8. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozwijanie służącej temu infrastruktury oraz zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy, organizowanie wypoczynku.
9. Rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.

11. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Rzepina, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Słubicach, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, niepubliczne placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, lepszy dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3., podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, zwiększenie dostępności kultury, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających.

Cel strategiczny 4.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
2. Podejmowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży, m.in. opracowywanie i realizowanie programów w placówkach oświatowych i włączanie w ich realizację policjantów.
3. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.
4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych, instalowanie progów zwalniających.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice wiejskie.

Partnerzy w realizacji:

Niepubliczne placówki ochrony zdrowia, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 5.:

Rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego oraz wzmacnianie lokalnych służb społecznych.

Cele operacyjne:

1. Rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego w gminie oraz zacieśnianie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
2. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
3. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.
4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.
5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę OPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach.
2. Zwiększenie liczby pracowników socjalnych do poziomu zgodnego z ustawą o pomocy społecznej.
3. Dalsze zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny.
4. W razie potrzeby rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie.
5. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
6. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej OPS-u.

7. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Rzepina, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Zwiększenie aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym, większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzepin na lata 2021-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program Współpracy Gminy Rzepin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinna cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rzepin na lata 2021-2027 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzepinie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (w zł)

2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
14.415.289	14.697.941	14.699.583	14.982.235	15.064.325	15.146.977	15.415.629

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2017-2019.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną

wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe (dla każdego wskaźnika określono jego wartość początkową za rok 2019 oraz wartość docelową w ostatnim roku realizacji dokumentu). W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Tabela 17. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii

wskaźnik monitoringowy	wartość w 2019 r.	wartość docelowa w 2027 r.
Cel strategiczny 1		
liczba podmiotów gospodarczych w gminie	1.083	1.173
liczba osób bezrobotnych w gminie	84	70
liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy wsparciem	236	200
liczba podmiotów ekonomii społecznej	22	30
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności	140, 438, 9	137, 430, 6
liczba rodzin pobierających świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego	291, 486, 56	277, 462, 52
liczba gospodarstw pobierających dodatki mieszkaniowe (i energetyczne)	25 (2)	28 (4)
liczba wydanych świadczeń wychowawczych (oraz świadczeń „Dobry Start”)	1.651 (1.222)	1.701 (1.271)
liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	66	55
liczba mieszkań komunalnych (w tym socjalnych i wspomaganych)	221 (38 i 0)	225 (42 i 6)
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1.832	1.968

liczba seniorów objętych pomocą społeczną	63	85
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	175	190
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	13	20
liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi (oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	0 (0)	3 (2)
liczba osób korzystających z klubu seniora	0	30
liczba osób korzystających z dziennego domu pobytu	0	15
liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery	0	6
liczba nowo utworzonych przez gminę i jej jednostki organizacyjne miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością	0	4
liczba osób objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej	19	25
liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne	0	4
cel strategiczny 2		
liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie	24, 2, 0	20, 2, 2
liczba osób objętych pomocą w ramach punktu konsultacyjnego	64	60
liczba grup samopomocowych	3	3
liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego	125	120
liczba mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie (oraz liczba osób z nich korzystających)	0 (0)	2 (10)
liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia	22	25
liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	7	10
Cel strategiczny 3		
liczba rodzin objętych pracą socjalną	291	280
liczba asystentów rodziny (oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem)	1 (12)	1 (15)
liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym	0	10
liczba dzieci do lat 3. objętych opieką	30	30
liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (i liczba osób objętych w ich ramach opieką)	1 (15)	1 (15)
cel strategiczny 4		
liczba popełnionych (i wykrytych) przestępstw	168 (133)	160 (140)
liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych (w zakresie profilaktyki)	3	5
liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	1	8
cel strategiczny 5		
liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	7	7
liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych	17	17
liczba pracowników OPS-u (w tym liczba pracowników socjalnych)	18 (5)	18 (5)
liczba pracowników OPS-u, którzy uczestniczyli w kursach i szkoleniach	10	15

Źródło danych: Urząd Miejski w Rzepinie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2020.....	20
Tabela 2. Placówki oświatowe i opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie	26
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie.....	28
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	28
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie.....	30
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	36
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	39
Tabela 8. Kadra OPS-u w 2019 roku.....	45
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	45
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2017-2019	48
Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019	52
Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	53
Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie.....	53
Tabela 14. Wybrane instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy.....	54
Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie	57
Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (w zł)	95
Tabela 17. Wskaźniki monitoringowe do oceny stopnia wdrożenia strategii	96

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019 ..	16
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019	17
Wykres 5. Mieszkania w gminie w latach 2017-2019	19
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2020.....	19
Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie.....	21
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2017-2019	22
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku	22
Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019* .	23
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019	23
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie słubickim, w województwie lubuskim i w kraju w latach 2017-2020 (w %)	24
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy oraz poziomu wykształcenia.....	25
Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2019 roku	31
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2019 roku .	31
Wykres 19. Opieka profilaktyczna nad matką i dzieckiem w 2019 roku	32
Wykres 20. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.	33
Wykres 21. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	33
Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku	34
Wykres 23. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.....	34
Wykres 24. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Słubicach do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019 .	35
Wykres 25. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019	37
Wykres 26. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2017-2019.....	38

Wykres 27. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia	46
Wykres 28. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie	46
Wykres 29. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne	47
Wykres 30. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne	47
Wykres 31. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)	48
Wykres 32. Warunki życia w gminie	60
Wykres 33. Problemy najczęściej dotyczące mieszkańców gminy	61
Wykres 34. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	62
Wykres 35. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?	63
Wykres 36. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?	63
Wykres 37. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	64
Wykres 38. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	64
Wykres 39. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	65
Wykres 40. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	65
Wykres 41. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	66
Wykres 42. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	66
Wykres 43. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	67
Wykres 44. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	68
Wykres 45. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?	68
Wykres 46. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie	69

Wykres 47. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?	69
Wykres 48. Problemy najczęściej dotyczące osoby starsze z gminy	70
Wykres 49. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	70
Wykres 50. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy	71
Wykres 51. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?	71
Wykres 52. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?	72
Wykres 53. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie	72
Wykres 54. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	73